

naša luč

1990
april
4

Slovenija, moja dežela — koliko te poznam?

Prekmurski lončarji, idrijske čipkarice, kroparski kovači, loški izdelovalci malega kruhka, belokranjski tkalci delajo večinoma le še za kupčijo. Kmečki človek ne ceni več lepote in vrednot, ki so mu jih zupustili prejšnji rodovi.

POTI IN STEZE

Srbski pisatelj in nobelovec Ivo Andrić je zapisal o slovenskih poteh:

„Ne vem, ali obstaja še kaka dežela s toliko cestami, potmi, stezami, bližnjicami in utrtimi stezicami, s toliko mostiči, brvmi ali kamnitimi prehodi po rečicah in potokih, kot jih ima Slovenija od juga do severa. To je gost, prepleteni krvni obtok dežele, v kateri ljudje veliko delajo, pa radi tudi živijo in znajo živeti. Kdor zna brati mrežo teh človeških potov, more veliko zvedeti o čudih, navadah in potrebah tistih, ki so jih delali ali shodili. In te slovenske steze in stezice imajo čudno lastnost, da se tudi tujcu, ki prvič prebiva tukaj, zdijo, kot da so narejene ravno zanj, prirejene za njegov korak, njegovemu zadovoljstvu ali premišljevanju.“

NASELJA

Slovenskih naselij je več kot šest tisoč, od njih je največ vasi. Te imajo v različnih pokrajinah različne oblike.

Po ravninah in dolinah so vasi ponajveč gručaste. Hiše so postavljene v strnjene skupine, med

seboj jih ločijo sadovnjaki. Nad strehami se dviga zvonik vaške cerkve.

*Kakor s trakovi so zvezane
s cestami tu vasi;
cerkev je dvignila glavo preko
streh,
z viška motri nehanje ljudi pod
seboj,
ure jim meri in delo deli.
Hiše so hišice, okna so okenca,
nagelj iz oken
lije zelen se po steni,
rdeče se peni
v soncu tihi ta slap . . .*

Župančič: Duma

V obcestnih vaseh stojijo hiše ob cesti v vrsti, za njimi se širijo sadovnjaki in dolge krpe njiv in polj. Velike so prekmurske in primorske vasi.

Po gričih so kmetije razložene po slemenih in zaobljenih vrhovih. V gorskem svetu se domačije stiskajo v zaselke ali pa stoje samotno vsaka zase, med posameznimi kmetijami pa se temni gozd.

Slovenska mesta so mnogokrat postavljena v močne ovinke rek ali na pomole nad njihovo sotočje. Nekdaj so bila obdana z obzidjem, še danes pa izdajajo njihovo starost mestna jedra z ozkimi uličicami in častitljivimi stavbami. Mlajša mesta so nastala v zvezi z nastajajočo industrijo ali železniškimi progami, ki so stekle v njih bližini. Njihovo podobo ustvarjajo stanovanjski bloki, delavske hišice in tovarniški dimniki.

SLOVENSKA DOMAČA OBRT

Z domačo obrtjo so se naši predniki ukvarjali že kmalu po naselitvi nove domovine. Zlasti mali kmetje, bajtarji in gostači so si morali pomagati z njo za preživetje. Ponekod je ta zaposlovala cela naselja. Ple-

tenje, izdelovanje suhe robe in platna je počakalo največkrat na zimске mesece, ko ni bilo dela na polju. Izdelke so prodajali po sejmi in pa s krošnjarnjenjem od hiše do hiše. Suha roba, čipkarski, pletarski in kovaški izdelki so šli tudi v tujini za med.

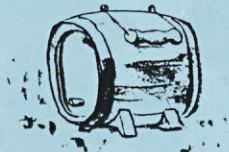
Po zadnji vojni se je zaradi spremembe celotnega življenja po svetu in pri nas doma domača obrt zelo skrčila. Po eni strani je to razumljivo, po drugi je pa velika škoda, saj je obrt ena pomembnih sestavin naše kulturne dediščine.

KLEKLJARSTVO IN ČIPKARSTVO — Ti dve obrti sta še vedno zelo živi. Čipke izdelujejo v Selški in Poljanski dolini, v okolici Vrhnike in Horjula, pa tudi v Žireh, Železnikih, Škofji Loki in Idriji.

BUTARICE — Koliko sto let so stare naše cvetnonedelske butarice, je vprašanje, vsekakor so pa nepogrešljivi del slovenskega prostora že lep čas. Na Koroškem jim pravijo „prajtelj“, na Gorenjskem „begánica“, na Dolenjskem in Notranjskem „žegen“ ali „kravji žegen“, v Beli krajini „drenek“.

Danes so neka posebnost ljubljanske cvetne butarice. Izdelujejo jih v Dobrunjah, Sostrem, Bizoviku in Ortljem in jih prodajajo na stojnicah na trgu za ljubljansko stolnico. V njih je živega lesa prav malo, največ je pobarvanih oblancev. Mnogo slovenskih stanovanj, doma in po svetu, krasijo leto in dan te butarice.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
*Makole pri Poljčanah so razpo-
tegnjeno trško naselje na desnem
bregu Dravinje.*

demokratske volitve — pomlad v Sloveniji

Ta mesec se bodo, če Bog da, vršile v Sloveniji volitve, ki bodo zamenjale petinštiridesetletno „diktaturo proletariata“ z od občanov izvoljenimi zastopniki. S tem v zvezi je potrebnih nekaj osvetlitev.

- Upanje je, da bo do volitev res prišlo, čeprav ne gre preslišati opozoril z vrhov vojske, češ da je ona dolžna braniti ne le ozemeljsko celotnost Jugoslavije, ampak tudi njeno samoupravno socialistično ureditev. Vendar bi kakršenkoli vojaški poseg v proces demokratizacije v Sloveniji utegnil sprožiti usodne posledice.

- Te volitve bodo — prvič v drugi Jugoslaviji — kolikor toliko demokratske. Sedanja enopartijska oblast, ki je pod zunanjim in notranjim pritiskom privolila v delitev oblasti z drugimi strankami, je vendarle volitve pripravila tako, da bo precej glasov pripeljala k sebi skozi stranska vrata.

- Na volitvah bo šlo za tekmo predvsem med dvema blokoma: med blokom sedanje oblasti (ZKS-Stranka demokratske prenovne, Socialistična zveza, ZSMS-Liberalna stranka) in blokom opozicije (v DEMOS-Demokratska opozicija Slovenije so združeni: Slovenski krščanski demokrati, Slovenska kmečka zveza, Slovenska demokratska zveza, Socialdemokratska zveza in Zeleni Slovenije).

- Volitve še ne bodo pokazale resnične volje občanov, ker volilce pri izražanju le-té še marsikaj ovira. Ljudje smo po naravi taki, da najrajši ostajamo pri starem, ker zahteva to od nas najmanj napora. Poleg tega se domá še vedno bojé, da se ne bi vijak demokratizacije zavrtel nazaj, pa tudi jih določeni ljudje načrtno strašijo, češ da bodo izgubili službo ali pokojnino, če izgubi partija vajeti iz rok. Pa tudi cel gozd novih strank ni ravno najboljši pomočnik, ko se nekdo odloča, komu bi dal svoj glas.

- Kdo od obeh blokov bo na volitvah zmagal, je težko reči. A to tudi ni najvažnejše. Najbolj pomembno je, da bo zlomljen partijski monopol oblasti. To se bo pa zgodilo že s tem, če bo dobila opozicija nekaj deset odstotkov glasov. „Na teh volitvah bo zmagala demokracija, na drugih bomo zmagali mi,“ je zapisal nekdo od opozicije.

- Tistemu, ki pozna (in hoče poznati) petinštiridesetletno zgodovino partijske oblasti in njenih sadov, se pač ne bo težko odločiti, koga bo volil.

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez Horn-
böck, 9020 Celovec, Viktringer
Ring 26. Tisk: Tiskarna Družbe sv.
Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer
Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA
(v valuti zadevne dežele):
Avstrija 170 šil.
Anglija 8,50 fun.

Belgija 525 fran.
Francija 80 fran.
Italija 18.000 lir
Nizozemska .. 26 gld.
Nemčija 25 mark
Švica 23 franc.
Švedska 80 kron
Avstralija 14 dol.
Kanada 17 dol.
ZDA 13,50 dol.

Razlika v cenah je zaradi neenake
poštne v posameznih državah in
različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejmajo poverjeniki in
uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA.

sedem dni slabe volje

Tomaža, enega izmed dvanajsterih, ki se imenuje Dvojček, pa ni bilo med njimi, ko je prišel Jezus. Drugi učenci so mu torej pripovedovali: „Gospoda smo videli“. Rekel jim je: „Če ne vidim na njegovih rokah znamenja žeblljev in ne vtaknem prsta v njegove rane od žeblljev in ne položim roke v njegovo stran, že ne bom veroval“ (Jan 20, 24—26).

Ubogi Tomaž! Zamudil je, ni bil zraven. Apostoli so veseli, njihova mora je odšla, deležni so resnice vstajenja, v njihovi duši je radost in veselje. Kristus živi, je sredi med nami. Tomaž te resnice ne more sprejeti. Preveč neverjetna je, da bi bilo lahko res. Dobro ve, da je Kristus umrl na križu. Ne, zanj je vse končano, vsega upanja je konec.

Resnico o Kristusovem vstajenju bo sprejel, če bodo izpolnjeni njegovi pogoji! Imel je srečo. Osem dni kasneje je Jezus spet prišel med apostole Tomaž je bil zraven. Kristus mu reče, naj položi roke v njegovo stran. Namesto tega pade na kolena in jeclja: „Moj Gospod in moj Bog!“ Samo Jezusov ukor: „Sedaj veruješ, ker si videl, blagor pa tistim, ki niso videli, a so verovali!“

Ko praznujemo velikonočne praznike, spadamo k tistim, ki niso videli, a verujemo. Tako so velikonočni prazniki za nas dnevi veselja in upanja, dnevi naše vere v vstajenje. So to res dnevi naše vere? Ne vem, če se vsi tega zavedajo, ko praznujejo velikonočne praznike. V duhu si lahko zamislim,

kako bodo ti prazniki potekali za večino naših zdomcev. To bodo dnevi preselejanja, ne pa dnevi zbranosti in verojanja. Kdor bo le mogel, bo odšel za praznike domov. Doma se drugače, lepše praznuje, takšna je splošna ugotovitev. Gotovo je v naših cerkvah pri obredih čisto drugačno razpoloženje, saj je naša velikonočna pesem nekaj, kar nas mora pretresti in prevzeti. Bojim se samo, da bo zmanjkalo časa za ta srečanja. Razumljivo, da nas nič ne moti, da bodo avtoceste prenatrpane, polne zastojev, mučno čakanje na meji; glavno je, za praznike bomo doma.

Doma nas čaka prazno stanovanje. Pred leti je neka gospodinja pripomnila: „Potico moram vzeti s seboj, doma ne bo časa za peko!“ Gotovo, preden vsaj malo uredimo hišo, je dan okoli. Na veliko soboto je gospodinja vedno v zadregi s časom, da bo vse pravočasno pripravljeno za žegen. Nekateri tega niti ne poznajo več, a za večino naših zdomcev je končno velikonočni žegen središče velike noči. S tem je že vse opravljeno. To dokazujejo srečanja tu v tujini. Pri žegnu je polna cerkev, pri slovesni maši jih mnogo manjka. Nevarnost, da bo tudi doma tako, je velika. Ob vsej utrujenosti in delu bo komaj čas za nedeljsko mašo in udeležbo pri procesiji. Popol-

dan bo nekaj obiskov, v ponedeljek pa spet obratno preseljevanje, kajti v torek je delovni dan.

Tako „doživeta“ velika noč še ne prinese veselja, ampak v resnici sedem dni slabe volje. Razen nekaj trenutkov doma pod svojo streho, ni bilo nič, kar bi napolnilo dušo.

Namesto srečanja z vstalim Kristusom, je to za mnoge samo nekaj prostih dni za potovanje domov, ali pa kar

je vedno bolj pogosto, prilika za izlete in šport.

Tomaž je hotel imeti dokaze, da je Kristus res vstal, rad bi bil deležen veselja apostolov, moderni kristjani tega ne iščejo več.

Jim delam s tem očitkom krivico? Bog daj, da se motim.

vsem rojakom želim velikonočnega blagoslova, miru in veselja! vaši duhovniki

Tomaž je bil slabe volje, ker ni bil zraven. Grizlo ga je, peklo ga je. Hotel je imeti dokaze. Mi imamo veliko prednost pred njim. Poučeni smo, vemo, da je Kristus vstal, zato tudi praznujemo veliko noč. Vsaj mislim, da je tako. To se pravi, da bodo zadnji dnevi velikega tedna zame posebni dnevi. Dnevi, ko se bom srečal s Kristusom, poglobil svojo vero in dobil novega upanja za svoje življenje. Spremljal bom Kristusa na veliki četrtek, ko je apostole posvetil v duhovnike, daroval sv. mašo, na veliki petek, na dan trpljenja, z njim nosil težki križ, da bom mogel na veliko noč doživeti zmago nad grehom in smrtjo. Zmago nad mojim grehom in mojo smrtjo. Tako se lahko srečam s Kristusom, tako moram praznovati veliko noč.

Kaj bom imel od tega, se bo mogoče kdo vprašal?

Naj sledeča zgodbica, ki jo je predvajala televizija, malo „osvetli“ pomen našega sodelovanja.

Mlado dekle si je zaželelo moderen

klobuk. Dolgo je morala hraniti in se odpovedovati vsakdanjim stvarim, da je prihranila 399,90 DM. Tako drag je bil. Prodajalka jo je opozorila, da je drag. „Vem,“ se je nasmehnila. Vsa sreča ni trajala dolgo. Nenaden veter ji je odnesel klobuk. Padel je v odprti jašek. Z grozo je gledala, ko je izginil v odprtino. Pohitela je k jašku, medtem pa je nekdo pogledal iz njega, pokrit z njenim klobukom. Vsa sreča si ga je spet poveznila na glavo. Ustavili sta jo dekleti, ki sta zbirali za dobre namene. Z eno roko je odpirala denarnico, z drugo držala klobuk. Ker je ni mogla odpreti, je poskusila z obema rokama. Nesreča ne počiva. Klobuk je veter spet odnesel, tokrat čez visoko obzidje. Vsa nesrečna je hitela

rali. Premoženje dobi neka šola, ali pa tisti, ki bo na pogrebu jokali! Jokalo je samo naše dekle, ki je zgubilo klobuk. „Samo vi ste resnično jokali,“ je povedal vsem zbranim, ostali niste potočili niti ene solze. Zato je ona dedič vsega ogromnega premoženja.“

Tako se konča zgodba o vetru in klobuku.

Nekaj resničnih solz ob pravem času je spremenilo njeno življenje.

Mi pa mislimo, da nam srečanje z Bogom nič ne da. Res ne bomo dobili z praznovanjem velike noči dote in denarja. Kristus nam da s svojim vstajenjem in odrešenjem edino resnično vrednoto, večno življenje. Žal, na ta zadnji, končni cilj tako radi pozabljamo.

Hitimo in drvimo za „klobukom“, ki nam ga odnese vsak veter. Kristusa, ki nam daje poročstvo večnega življenja, pa puščamo ob strani. Celo na veliko noč za mnoge ni več dosegljiv. Pri vsem tem pehanju za dobrinami pa smo vedno slabe volje, vedno gre kaj narobe, vedno nam „veter“ kaj odpiha in odnese.

Tomaž je imel srečo, da je bil čez osem dni zraven.

To srečo imamo tudi mi. Od nas zavi-

si, ali bo naša velika noč dan veselja. Mi sami se moramo odločiti, da se srečamo s Kristusom, da si vzamemo čas za našo vero in našo dušo. Naj ti dnevi velikega tedna ne gredo prazno mimo nas.

Želim Vam vsem, da bi doživeli srečanje s Kristusom. Udeležimo se lepih obredov, ki nam ponavzočujejo skrivnost našega odrešenja! Odprimo svoje srce, prestopimo spet prag cerkve, napolnimo dušo s Kristusom! Tudi nam

Bog kot hrana

Bog se je odločil, da bo obiskal Zemljo, zato je poslal angela, da bi si pred njegovim obiskom ogledal položaj.

Angel se je vrnil in pripovedoval: „Večini primanjkuje hrane in večina je brezposelna.“

Bog je rekel: „Potem pa se bom utelesil kot hrana za lačne in kot delo za brezposelne.“

preganjanje

Učenec je nekega dne omenil, kako so sodobniki Jezusa ožigosali kot upornika in krivoverca.

Učitelj je razložil: „Za nikogar ni mogoče reči, da je dosegel vrhunec resnice, dokler ga tisoč iskrenih ljudi ne obtoži bogokletja.“

Kristus govori kot Tomažu: „Ne bodi neveren, ampak veren!“

Najlepši odgovor za veliko noč naj bo Tomažev: „Moj GOSPOD in moj BOG!“

Ta odgovor nosi v sebi veselo alelujo in te Vam iz srca želi Vaš

don Kamilo

sveti teden

osrečujoče vstajenje

Že leta gospoduje v Cerkvi vzdušje velikega petka. Praznina, tesnoba, malodušje, pričakovanje. Občestva hirajo, razpadajo. Redči se število obiskovalcev maš, zmanjšuje se število krstov, porok, obhajil, spovedi, množijo se izstopi iz Cerkve. Mladina se oddaljuje in ubira svoja pota. Duhovniki, stebri Cerkve, ki bi morali biti najbolj zvesti ter goreči oznanjevalci in pričevalci Jezusovega evangelija, delujejo utrujeno, zbegano, naveličano. Marsikateri dušni pastir je razočaran, v osebni stiski zapustil svojo čredo. Kristjani, ki bi morali biti luč in kvas sveta, bore malo prispevamo k lajšanju socialnih stisk, k premoščanju družbenih napetosti, k skrbi za čisto in zdravo okolje. Nas ta duhovna otrplost ne spominja na veliki petek?

Jezus, pribit na križ, razpet med nebom in zemljo, zapuščen in zasramovan, izroččen v nemilost mučiteljem in poulični drhali, prostovoljna spravna žrtev, nam je v strahotni preizkušnji velikega petka še posebej blizu. „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ moli Jezus na križu 22. psalm. Pravični trpi, vsi ga zasmehujejo, počuti se kot črv in ne človek. Zdi se, da Bog molči. A tudi najhujša preizkušnja mu

ne vzame upanja v Gospoda, v njegovo naklonjenost. Ta pretresljiva molitev iz Jezusovih ust v njegovi predsmrtni agoniji nam kaže neomajno zaupanje v božjo zvestobo. BOG REŠUJE SVET NA KRIŽU. Iz mraka bolečine in trpljenja se svita — VSTAJENJE. Zato zvenijo Jezusove zadnje besede tako pomirjujoče: „Dopolnjeno je.“ Bog je večji

od najhujše stiske. On spreminja svet, obuja mrtve, podarja večno življenje.

V najbolj dramatičnih in usodnih trenutkih Jezusove kalvarije stopijo v ospredje žene. Učenci se razbeže, a žene ostanejo ob svojem Gospodu pod križem. Tiho in zvesto, čeprav tudi zanje ni prave prihodnosti. Nestrpnost pričakujejo nedeljsko jutro, da bi izka-

zale mrtvemu truplu še poslednjo čast — maziljenje.

Takrat stopi na prizorišče žena, ki teče. Marija Magdalena zagleda prazen grob in steče po Petra in Janeza. Pozablja na svoje dostojanstvo. Pobožni Judje naj ne bi tekli. Mora pohiteti k učencem in jim sporočiti, da Gospoda ni v grobu. Tudi učenca tečeta. Edina tekma, ki je opisana v evangeliju.

Marija Magdalena je s svojim tekom prekinila morečo duhovno otrplost in malodušje velikega petka. Sprožila je gibanje, ki je vzvalovalo iz srca, iz tesne povezanosti z Gospodom, iz izkustva, da mrtvi Jezus ni več mrtev, ampak živ. To je osnovno izkustvo SVETEGA TEDNA. Pri liturgičnem praznovanju velikega tedna naj nas vodi isto spoznanje — ZAVEST BOŽJE BLIŽINE. Ničesar ni potrebno olupševati. Stiska nam daje moč in vliva pogum. Križ nam prinaša odrešenje in poveličanje.

Mogoče bomo prav letošnjo velikonočno bogoslužje globlje doživeli, se zdramili iz otopelosti in stekli k Bogu, občestvu, Cerkvi. Bog lahko spreminja svet le prek nas. Sveti teden ni teden obupa, marveč novega upanja.

veliki četrtek

Zjutraj ta dan ni maše, razen v stolnicah. Ob škofu se zberejo duhovniki, diakoni in verniki pri krizmeni maši. Škof blagoslovi sveta olja. Obstaja troje vrst svetih olj.

- Po bogoslužni stopnji je daleč najvišja krizma, ker simbolizira maziljenje po Svetem Duhu. Njene sestavine so izbrani in dragoceni balzami, pomešani z oljnim oljem. Njen prijetni

vonj ponazarja delovanje božjega Duha. Uporablja se pri krstnem obredu, birmi, škofovskem posvečenju, posvečevanju cerkve, oltarja, cerkvenega zvona in keliha.

- Druga vrsta svetih olj je olje bolnikov. Uporablja se pri zakramentu bolniškega maziljenja in simbolizira zlasti zdravilni učinek.

- Olje pripravnikov na krst je dobilo svoj simbolični pomen iz antične navede, da so natirali atlete z oljem, da bi

jim to dalo prožnost in moč. Uporablja se pri maziljenju pred krstom, pri maziljenju rok novo posvečenih duhovnikov in pri posvetitvi krstne vode, cerkve in oltarja.

Pripravljanje različnih svetih olj se vrši že od nekdaj na veliki četrtek, ker so slovesnosti krščevanja in birmovanja prej opravljali predvsem na velikonočni praznik.

Šele zvečer se zbere župnijsko občestvo v domači cerkvi in obhaja spomin na zadnjo večerjo s slovesno

evharistično daritvijo. V berilu slišimo najstarejše evharistično besedilo iz pisma Korinčanom s Pavlovim opisom postavitve evharistije. Evangelij pa govori o umivanju nog in nas spominja in opominja, da moramo drug drugemu v ponižnosti izkazovati dela ljubezni. Marsikje duhovnik posnema Jezusovo naročilo „Tako ste tudi vi dolžni drug drugemu umivati noge!“ in posameznim župljanom umije noge.

Po slavi utihnejo zvonovi in orgle do velike noči. Ljudsko izročilo pravi, da zvonovi poletijo v Rim. Zvonjenje nadomesti ropot lesenih ragelj. Cerkev se odene v žalost. Po maši se prenese Jezusovo telo iz glavnega oltarja na drug prostor, v „božji grob“. Mnogi verniki ostanejo še v cerkvi in v molitvi spremljajo Jezusov smrtni boj na Oljski gori. Zakaj ta večer je Jezus dejal svojim prijateljem: „Ali niste mogli eno uro čuti z menoj?“ To je bedenje v molitvi iz hvaležnosti, občudovanja in tovarištva.

našega greha se je rodila smrt, ki je njega prizadela. On je trpel, kar smo mi zakrivali. Pred njim klečijo tisti, ki želijo ljubiti, otroci in odrasli, osamljeni in trpeči, očetje in matere, učenjaki in preprosteži, veljaki in siromaki.

Klečijo zato, da se nauče, kako ničeva je vsa modrost, ako se ne izgreva v blaženi nespameti ljubezni. Logika križa, ki je Grkom nespamet in Judom pohujšanje, njim, ki so na poti zveličanja, pa božja modrost in moč. Bog je po nespameti križa rešil svet.

besedil je priprava na krst. Že od nekdanj so v tej noči nove svetlobe krščevali tiste odrasle, ki so se na ta korak skrbno pripravljali. Vsi navzoči obnové krstno obljubo: oseben, vedno nov odgovor na svetlobo življenja.

● Evharistična slovesnost. Tik pred evangelijem ob praznem grobu zapojó prvo alelujo, kar v hebrejščini pomeni — hvalite Boga! Vzklik radosti, ki je v postnem času zamrl, se trikrat radostno dviga, vselej višje, vselej močneje — kakor zarja velikonočnega jutra, zmagojoča nad temo neodrešenosti. Pesem veselja, miru in sprostivte. Nato se prične evharistična daritev. Vstali Zveličar nas vabi, da ga spoznamo po lomljenju kruha. To je višek svete noči.

velika sobota

Cerkev in oltar sta prazna. Dan počitka med smrtjo in vstajanjem. Po družinah se vršé zadnje priprave za velikonočno praznovanje. Velikonočne jedi nesejo v cerkev k blagoslovu. Cerkev liturgično oživijo šele ob sončnem zahodu.

aleluja!

veliki petek

Na veliki petek ni maše. V božjih hramih vlada tiha in globoka žalost. Oltar je prazen, brez križa, svečnikov in prtov.

Popoldne, ob treh, ob uri Jezusove smrti se zbere verno občestvo k bogoslužju božje besede in spomin trpljenja in smrti našega Gospoda. Cel dan je v znamenju žalosti, tišine, razmišljanja, posta, odpovedi. Zvonovi in orgle molčijo.

V središču bogoslužja velikega petka je češčenje križa. Duhovnik postopoma razkrije velik križ in trikrat zapoje z vedno višjim glasom: „Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta! Pridite, molimo!“ Sledi počastitev križa.

Mnogi gredo mimo razkritega križa, mnogi ostanejo. Saj smo Kristusa mi križali, naši grehi so nanj položeni. Iz

Obhajanje SVETE NOČI od velike sobote na veliko nedeljo je višek bogoslužnega leta. Obsega tri dele:

● Blagoslov velikonočne sveče. Slovesnost se prične v temni cerkvi: to je tista tema, v kateri bi bili brez Jezusa, oropani upanja na Boga. Zunaj pri božji hiši se zakuri ogenj in ob tem ognju se prižge ena sama, zelo velika sveča: Gospod, čigar luč zažari v naši noči. Svečo ponese v temno cerkev, kjer vsi navzoči prižgo sveče. Prostor zažari v svetlobi. Vsak drži v roki tisto, kar je postal v svoji notranjosti: čista luč, ne sam iz sebe, temveč po Jezusu. Blagoslovu sveče je pridružena hvalnica Veseli se!, razpotegnjeni vzklik veselja ob Gospodovem vstajenju, enkrat po besedilu in melodiji.

● Vigilija — bedenje. Berila iz stare zaveze razgrnejo pred nami v povzetku celotno odrešensko oznanilo. Bog je Izraelce napravil za izvoljeno ljudstvo, za nosilce velikih mesijanskih obljub v odrešenje vseh narodov. Branje teh

velikonočna nedelja

Nedelja Gospodovega vstajenja je tisti dan, ki je vse nedelje napravil za Gospodove dneve, za dneve Kristusovega in našega vstajenja. Ker je namreč Gospod vstal na dan po soboti, so kristjani ta dan naredili za svoj tedenski praznik.

V naših krajih je na velikonočno nedeljo v jutranjih urah svečana procesija z Najsvetejšim, izraz globoko doživete vstajenske radosti, zmagooslavje božje ljubezni. Izbrana berila, spevi in molitve pri maši nam razkrivajo velikonočno skrivnost.

Veselje se podaljšuje v en sam dolg, osemdnevni praznik. Nekoč so se kristjani vsak dan zbirali k maši, krščenci niso odložili svojih belih oblačil do naslednje, bele nedelje. Toda veselju še ni konec. Do binškoži — petdeset dni — zveni v liturgiji neprenehoma aleluja, mašna besedila pa govorijo o dobrem pastirju in Jezusovi obljubi, da bo z Duhom ostal pri nas.

tihi trpin

Prerok Izaija nam pretresljivo opisuje zgodbo trpečega človeka, ki je bil pokoren Bogu, a je veliko trpel zaradi krivic drugih ljudi. Čeprav je besedilo nastalo nekaj stoletij pred Jezusovim prihodom, bi lahko nastalo prav ob vznožju križa.

Zaničevan je bil in zadnji med ljudmi, mož bolečin, izkušen v trpljenju, kakor človek, pred katerim skrivajo obličje, preziran, da ga nismo čislali.

On pa je nosil naše trpljenje, si naložil naše bolečine. Mi pa smo ga imeli za udarjenega, od Boga zadetega in mučenega.

A zaradi naših grehov je bil ranjen, potrj zaradi naših hudobij. Za naše zveličanje ga je zadela kazen, po njegovih ranah smo ozdraveli.

Mi vsi smo tavalj kakor ovce, vsak je krenil po svojem potu.

Gospod pa je naložil nanj pregrehe nas vseh.

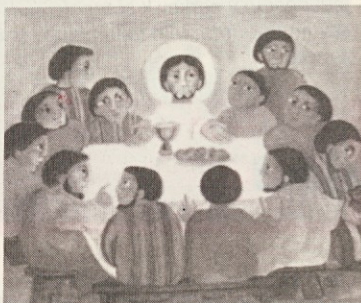
Mučili so ga, a uklonil se je in ni odprl svojih ust, kakor jagnje, ki ga peljejo v zakol, kakor ovca, ki pred svojimi strižci umolkne in ne odpre svojih ust. Iz stiske in sodbe je bil pobran, kdo se meni za njegovo usodo?

Zakaj odrezan je bil iz dežele živih, zaradi hudobije mojega ljudstva zadet na smrt.

Izaija 53, 3—8

zadnja večerja

Najvažnejši judovski praznik je pasha, dan opresnikov, spomin na rešitev iz egiptovske sužnosti. Izraelci so se tedaj preoblikovali v narod in na poseben način doživeli božjo skrb za svojo usodo. Vse svetopisemske socialne zahteve izhajajo iz tega doživetja: ljubezen do bližnjega, pravičnost, sočutje s trpečimi, spoštovanje do tujcev, skrb za socialno ogrožene, nrvnostna pravila in družbena zakonodaja.

V Jezusovem času so praznovali pasho zelo izbrano, zato ne presečneča, da je Jezus želel praznovati največji judovski praznik v slovesnem ozračju. Učenca sta skrbno pripravila dvorano in vse potrebno: jagnje, nekvašen kruh, grenka zelišča in rdeče vino. Judovski učitelji so takole razlagali šimbolični pomen velikonočnih jedil: „Jagnje nas spominja, da je Bog prizanesel judovskim hišam v Egiptu, grenka zelišča spominjajo na trpljenje in ponižanje v sužnosti, nekvašen kruh pa na nepričakovano osvoboditev, ko so predniki tako hitro zapustili Egipt, da ni bilo več časa za vzhajanje testa.“

Iz zapisa evangelistov sklepamo, da je Jezus obhajal slovo od svojih učencev v oviru tedanjih veliko-

nočnih običajev, le da jim je pridal nov, veliko globlji pomen.

V Izraelu je bila navada, da si je gost ob prihodu v hišo umil noge. Niti judovskemu sužnju niso mogli naložiti tega opravila, ki je veljalo za ponižujoče. A Jezus ravna drugače. Vstane od večerje, odloži vrhno obleko, se opaše s prtom in umije svojim učencem noge. Dejanje ljubezni in ponižnosti, zgled, izraz najglobljega spoštovanja.

Judovski predpisi so določali sledeči obred:

Predjed. Hišni starešina je najprej zmolil blagoslov in navzoči so spili prvo čašo vina. Sledila je predjed iz zelenih in grenkih zelišč. Nato so pogrnhli mizo, prinesli jedila in natočili drugo čašo.

Pashalna liturgija. Najmlajši je vprašal očeta oz. starešino o pomenu praznika. Starešina je opisal dolgo zgodbo zgodovinskega izhoda iz Egipta, razložil šimbolični pomen jedil in zmolil psalm 113—114. Izpili so drugo čašo.

Obed. Hišni starešina je molil zahvalo za božjo dobroto in blagoslovlil nekvašen kruh in vino. Pri zadnji večerji je s tem obredom Jezus postavil zakrament evharistije, ko je vzel kruh, ga razlomil in razdelil učencem, rekoč:

VZEMITE, JEJTE, TO JE MOJE TELO.

Nato je vzel kelih, se zahvalil, jim ga dal in rekel:

PIJTE IZ NJEGA VSI! TO JE NAMREČ MOJA KRI, KRI ZAVEZE, KI SE ZA MNOGE PRELIVA V ODPUŠČANJE GREHOV (Mt 26, 26—28).

Zaključek. Zmolili so psalme 115—118, se spomnili velikih božjih del in izpili četrto čašo.

S tem je bil slavnostni del končan, a za Jezusa se je drama trpljenja šele začela.

med vrsticami

Z izreki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

LA CROIX:
SLOVENIJA: ZBOGOM
KOMUNIZEM!

ZSMS, gibanje mladih komunistov, je septembra zagnala svoj srp in kladivo prek Predalpa. Eden njenih voditeljev Thaler je pojasnil: „Tita nam ni mar. Tudi ne gibanja neuvrščenih. **Kar hočemo, je Evropa** — z Jugoslavijo ali brez nje.“ Prepričan je, da s tem izraža mnenje večine, mladih in drugih. „Komunisti predstavljajo 4% prebivalstva.“

Po zadnji jeseni, ki je bila naklonjena preobratom na Vzhodu, **se jugoslovanski vlak nevarno ziblje**. Najbolj pravoverni komunistični voditelji kot Milošević kakor za stavo ponavljajo, da revolucije iz Vzhodne Evrope Jugoslavije ne prizadevajo. S tem vihtijo ti komunisti potrdilo o lepem vedenju, ki naj bi jim ga dal njihov prelom z Moskvo leta 1948 in njihov očka narodov. Vrhu tega, tako ponavljajo, gibčnost njihove družbene ureditve, samostojnost, ki so jo dobile republike, in zahodna pomoč temu „sitnemu otroku“ komunistične družine, ščitijo Jugoslavijo pred nemiri.

Vendar kako ne bi videli, da se Jugoslavija s takim govorjenjem samo širokousti? Najbolj nasilni in moralni dogodki se občasno odvijajo na Koso-

vu, kjer se Albanci, ki so v večini, in Srbi, ki so tja prvi prišli, pripravajo za nadzor nad to avtonomno pokrajino. A **prava jugoslovanska revolucija se mirno in odločno odvija v Ljubljani**. Odhod komunističnega režima se uresničuje na jugoslovanski način: uvaja se večstrankarstvo, vzpostavljajo se osebne svoboščine in 8. aprila se bodo vršile splošne volitve. To je velika krstna predstava za Slovenijo in vso Jugoslavijo.

„Zunaj nas imajo zmeraj za Jugoslovane, a to nič ne pomeni. **Mi smo Slovenci**.“ Lojze Peterle je podpredsednik Demosa, zveze petih strank, ki bodo nastopile na volitvah proti komunistom. Od trenutka, ko se omenjajo slovenski narodni interesi, ideološki spori izginjajo.

Ves svet v Ljubljani ve, da slovenske odcepitvene želje ne naletajo v tujih glavnih mestih na ugoden odmev: tam se namreč bojijo učinka domin (za Slovenijo se bodo hotele odcepiti tudi druge republike) in že sama beseda „Balkan“ vzbuja vsakršne vrste starih bojazni. „Obtožujejo nas, da hočemo razbiti Jugoslavijo, a ta sploh ne obstaja. **To skupnost vzdržujejo le še s silo**.“ odločno ugovarja Peterle. „Prava grožnja bi bilo ohranjanje Jugoslavije v njeni sedanji pravni ureditvi.“

A kaj hočejo Slovenci, ta dva milijona južnih Slovanov, katoliških in doslej miroljubnih? Nikdar niso bili v tej evropski posebno nemirni pokrajini gospodarji nad svojo usodo. Mala kmetijska in industrijska Slovenija se je v vsem povojnem času odlikovala po sklepanju sporazumov z Beogradom, ki je videl v njej ohranjanje gospodarski motor za vso zvezno državo. Dejansko Slovenija še danes predstavlja le **8% jugoslovanskega prebivalstva, ustvarja pa 20% celotnega družbenega dohodka**.

Doslej so Slovenci našli neki način sožitja s komunistično oblastjo, ki jim sicer ni dovoljevala živeti tako dobro, kot živijo Avstrijci, a vseeno znatno boljše, kot živijo ostali Jugoslovani. Za Slovence je pa danes ravnotežje podrotlo. „**S Srbi so bile vedno težave**: zelo so različni od nas po kulturi, veri in gospodarstvu,“ meni Anton Stres, profesor na ljubljanski bogoslovni fakulteti, „a nam je še kar uspevalo, da smo se razumeli. Sedaj pa se je nekaj zlomilo.“

Vžigalnik krize je bilo srbsko nacionalno prebujenje. Milošević je postal leta 1987 predsednik srbske KP, lani pa predsednik srbske republike. Dopusstil je, da je srbski gnev, ki je bil štirideset let pritiskan k tlom, z vso silo vzplamtel. Srbski narod je lani kot en sam mož sledil Miloševiću, ki je šel v boj proti Sloveniji. Ko je v kosovskem sporu Slovenija podprla albanske manifestante, ki so nastopili proti temu, da je prišla avtonomna pokrajina spet v srbske roke, so se odnosi med Slovenijo in Srbijo dokončno podrli.

Še hujše: **Srbija vodi** že šest mesecev **blokadu proti slovenskemu gospodarstvu** s prepovedjo kupovanja in sklepanja pogodb s slovenskimi podjetji. Slovenska trgovska zbornica cení vknjižene izgube na 205 milijonov dolarjev, katerim se pridružuje še 100 milijonov dolarjev dolgozu, ki jih srbska podjetja niso plačala.

Srbi obtožujejo Slovence, da hočejo jugoslovansko družino zapustiti, potem ko so vse člane, predvsem Srbe, z blagoslovom družinskega poglavarja Tita izzemali. Srbov ne razdraži nobena stvar bolj kot to, če za pojasnitev razlike v razvoju med Slovenijo in Srbijo kdo omeni, da ima prva avstrijsko dediščino, druga pa turško.

„Najtežje je, da se ni mogoče pametno pogovarjati,“ je rekel Kučan, ko se

Različne telefonske ankete, ki merijo sedanji politični utrip v Sloveniji, so zelo vprašljive predvsem zato, ker vsi tisti, ki so bili desetletja odrinjeni na rob družbe, nimajo telefonov. Anketarjem, ki delajo ankete po hišah, ljudje na podeželju ne zaupajo, posebno glede političnih vprašanj, saj se bojijo, da delajo za policijo. — Janez Janša.

DELO, Ljubljana, 24. feb. 90/23.

Seveda moramo našim komunistom povedati jasno in odločno: s tem, da so nas nehali zapirati zaradi političnega delovanja, so nam vrnil temeljno človeško pravico, ki nam je že vedno pripadala. Zato naj ob tem ne pričakujejo preveč hvaležnosti in pohval. — Jože Pučnik.

DELO, Ljubljana, 26. feb. 90/3.

je vrnil iz Beograda. V Ljubljani domnevajo, da imajo srbski voditelji nacionalne zahteve samo za **pretevo za ponovno vzpostavitev centralizma v Jugoslaviji** — kajpada pod srbsko taktirko. Slovenci hočejo na vsak način priti spet do svoje suverenosti. „Ne gre za nacionalno vprašanje,“ vztraja Kučan, „marveč za dve različni pojmovanji države v 21. stoletju.“

Vsi govorijo, da ne želijo razkosanja Jugoslavije. Kot rešitev omenjajo konfederacijo.

LA CROIX, Pariz, 23. feb. 90/5.

MLADINA: BEG IZ NEVARNEGA MESTA

Srbska partija je oznanila, da bo pristala na volitve šele takrat, ko bodo izpolnjeni vsi pogoji, da tudi zmaga. Cinično in zlonosno, si mislimo. Toda nič manj ciničen in zlonosni ni podton

slovenske partije: rečeno enostavno, slovenska partija bo pristala na volitve šele takrat, ko bo povsem vseeno, kdo bo zmagal. In ker je na to pristala zdaj, pomeni, da so že izpolnjeni pogoji, ko je vseeno, kdo bo zmagal. Vendar to, da je vseeno, kdo bo zmagal, ne zadeva tega ali onega pretendenta na mesto oblasti, temveč prav samo mesto oblasti.

Vseeno potemtakem ni le zato, ker ta, ki bo zmagal, ne bo mogel ničesar spremeniti, temveč je vseeno prav zato, ker je **samo mesto oblasti že reducirano na nekaj, kar je itak brez moči**. Zato tudi ni nikogar strah, kdo bo zmagal. Nihče se ne boji zmagovalca, vsem je vseeno, kdo bo zmagal, to pa se vsiljuje še toliko bolj, ko upoštevamo, da lahko zmaga tudi Pučnik, človek, ki ga je ta ista partija nekoč giljotinirala.

Mesto oblasti je brez oblasti, brez moči, mesto anti-oblasti. To pa kajpada ni nekaj naravnega in samoumevnega, ali z drugimi besedami, za to je bilo potrebno ustvariti pogoje. Tako kot v vsej vzhodni Evropi se tudi v Sloveniji partija ni odrekla oblasti kar nenadoma, ampak si je za svoj akt vzela čas, v katerem je gospodarstvo ločila od politike, kar pa ne pomeni nič drugega kot to, da se je **partijska garnitura**, ki je v vseh teh letih nepredušno pakirala vse politične funkcije, sami oblasti odrekla tako, da je **iz politike odžvonkljala v gospodarstvo** (temu dodajte še izraze kot, denimo, univerza, televizija, turizem, bančništvo itd.).

Veselj se nad tem, da je partija odšla s političnega prizorišča, bi se moralo preleviti v strah pred tem, da je partija zavzela gospodarstvo. Ne le, da je partiji vseeno, kdo bo zmagal na volitvah, strah jo je, da bi na volitvah zmagala prav ona sama. Navsezadnje, mar se francoska in italijanska partija jezita, ker nista na oblasti? Prav narobe, strah ju je, da bi prišli na oblast.

Marcel Štefancič, jr.

MLADINA, Ljubljana, 23. feb. 90/1.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: SLOVENIJA SE BRANI PRED SRBIJO

Slovenija je storila prve ukrepe proti srbski „gospodarski blokadi“. Sloven-

ska vlada v Ljubljani je sklenila takojšnje konkretne korake v obrambo svojega gospodarstva.

Od tega trenutka **ne bo Slovenija več plačevala** svojih obveznosti do jugoslovanskega zveznega sklada za **nerazvite v prid Kosovu**. Ne bo plačala ne zaostalih prispevkov za lani kot tudi ne predplačila za letos. Slovenija bo tudi **znižala svoje prispevke** za tisti del zveznega proračuna, ki je namenjen **gospodarski podpori Srbije**. Nasprotno bo pa izpolnila svoje obveznosti do Makedonije, Črne gore in Bosne.

Slovenski ministrski predsednik Dušan Šinigoj je dejal, da srbska gospodarska blokada ni zaradi prepovedanega mitinga v Ljubljani. Zanj je to vse bolj „del strategije Srbije do Slovenije in Jugoslavije“. Blokado so uporabili „kot orožje v neposrednem napadu na prizadevanja za gospodarsko in politično reformo v Jugoslaviji“.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 24./25. feb. 90/7.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: SLOVENIJA NI VEČ „SOCIALISTIČNA“

Slovenski parlament je sklenil, da ni Slovenija več „socialistična“. Vse tri zbornice parlamenta so spremenile republiško ustavo tako, da se izbrše iz vseh poimenovanj pridevek „socialističen“. Slovenski državni organi morajo ta izraz do 31. decembra 1992 iz svojih listin črtati. **Sklenili so tudi dopustitev večstrankarske družbene ureditve**.

Vsa ustavna načela, ki temeljijo na socialistični naravi Slovenije, bodo nadomestili z novim besedilom, v katerem ne bo nikakršne svetovnonazorske oznake. Ime države se sedaj glasi „Republika Slovenija“. V ustavi je zapisano, da je država „utemeljena na suverenosti slovenskega naroda in občanov Slovenije“. Družbena ureditev izhaja po tem „od občanov, spoštovanja človekovih pravic in svoboščin svobode političnega in drugega združevanja, gospodarske ureditve, ki zagotavlja enakopravnost vseh dejavnosti, in svobodnih sindikatov“.

(Dalje na 13. strani)

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

SLOVENSKI PARLAMENT

je 8. marca razglasil pet dopolnil k slovenski ustavi. Odslej republika Slovenija nima več vzdevka socialistična.

OBRJNIŠKA STRANKA

Predsednik Slovenske obrtniške stranke Franc Golja je na volilni skupščini v Kranju, na katero so bili vabljeni vsi člani stranke iz vse Slovenije, poročal o delu stranke v zadnjem času. Povedal je, da število članov narašča, ustanovili pa so tudi nekaj novih območnih odborov. V Sloveniji sta zdaj dve sorodni stranki: Obrtniška in Obrtno-podjetniška. Predsednik je povedal, da je stranka priključena k Demosu, skupni opoziciji, po sistemu 5+1. V razpravi je bilo slišati, da je njihova velika prednost v tem, da so podjetniki in obrtniki ljudje brez politične preteklosti, saj so bili doslej odrinjeni od politike. Zato imajo lahko samo prihodnost. Ena njihovih prvih zahtev je, da naj se delavcem izplačuje bruto osebni dohodek, potem pa naj sami dajejo pol plače državi. So tudi zato, da naj delavci ne stavkajo proti vodstvu podjetja, ampak proti državi, ki je predraga. Naglasili so, da so v sedanjih razmerah prav obrtniki in podjetniki tisti, ki lahko nudijo nova delovna mesta, medtem ko jih druge zapirajo.

PREŠERNOVA DRUŽBA

Na Slovenskem je v minulem letu 600 poverjenikov Prešernove družbe skušalo čim več knjig te založnice posredovati kupcem in bralcem. Najuspešnejšim med njimi so v dvorani

Društva slovenskih pisateljev podelili posebne nagrade za „dejavnost, ki je tiha, ne na očeh javnosti, pa vendar za vso slovensko javnost pomembna,“ kot je v pozdravnih besedah poudaril pesnik Ciril Zlobec. Med drugim je Ciril Zlobec spregovoril tudi o „krizi občinstva“, ko gre za knjigo in literarne prireditve, o kratkem stiku med široko bralsko publiko in knjižno produkcijo in Prešernovi družbi priznal, da je „zelo opazno dvignila raven svojih knjig“.

KARAVANŠKI PREDOR

Dela v Karavanškem predoru, ki naj bi ga odprli junija 1991, potekajo brez večjih zastojev. Delavci Slovenskega cestnega podjetja in avstrijske firme Pölsensky-Zöllner zdaj izolirajo in betonirajo notranji obok predora (do zdaj so prišli kakih 1400 metrov daleč od vhoda), pred vhomom v predor pa nadaljujejo z deli pri obmejnih objektih, prostorih za špediterje, za gostinski del itd. V bližnji prihodnosti bodo začeli graditi še cestninsko postajo, kontrolni objekt in tehtnico. Poleg tega pa naša podjetja nadaljujejo z deli pri gradnji avstrijskih carinskih in obmejnih objektov. Avstrijci na svoji strani prav tako nadaljujejo z gradnjo obmejnih objektov, ki jih bodo uporabljale naše obmejne službe. Zanimiva je tudi primerjava končnih cen enega metra predora. Na slovenski strani je to blizu 200 tisoč dinarjev. Avstrijce pa stane približno 150 tisoč šilingov, kar je precej manj. Glavni vzrok za razliko je predvsem v bistveno težjih geoloških razmerah na naši strani. Na Cestnem inženiringu predvidevajo, da bodo vsa dela končali v juniju 1991.

JAVNO MNENJE V SLOVENIJI

V raziskavi, ki jo je opravil Delov Stik na Slovenskem, je od 532 anketiranih

KOSTANJEVICA NA KRKI ima edinstveni položaj med rokavoma Krke.

51,9 odstotka odgovorilo na vprašanje, za kakšno Jugoslavijo ste, da so za konfederativno, 28 odstotkov se jih je izreklo za odcepitev od Jugoslavije, 7,9 odstotka za učinkovito federacijo, kakršno zagovarja Srbija, 12,2 odstotka jih ni vedelo, kako bi odgovorili, nihče pa se ni zavzel za unitarno Jugoslavijo. Vse več državljanov Slovenije vidi torej prihodnost republike v konfederativni Jugoslaviji. Za tak status Slovenije v Jugoslaviji se zavzema tudi večina političnih strank na Slovenskem.

OGLEDALO

BALAST

DOKO NINKOVIČ, Oslobođenje

GORIŠNICA stoji ob cesti Ptuj—Ormož, posamezni domovi so še kriti s slamo.

od tu in tam

CELJE

Nedopustna dejanja iz preteklosti je treba obravnavati odkrito in objektivno, so v svoj krajevni program zapisali člani Socialdemokratske stranke v Celju. Če je le mogoče, je treba popraviti povzročene krivice, a le tako, da ne bo novih žrtev in novih krivic. Ob tem celjski socialdemokrati predlagajo, da bi bilo treba v znak sprave obnoviti Dom OF v Celju, ki je zapostavljen pri urejanju mestnega središča samo zato, ker naj bi bil simbol nemštva.

DRAVOGRAD

Položaj koroških trgovskih organizacij se je v prvih dveh mesecih letos katastrofalno poslabšal. Ljudje po vseh večjih nakupih, tudi ko gre za hrano, odhajajo v sosednjo Avstrijo. O kritičnem položaju koroške trgovine so za zaprtimi vrati (!?) razpravljali na medobčinski gospodarski zbornici v Dravogradu, kjer so direktorji tarnali, da jim vse večjo konkurenco dela tudi doma-

ča zasebna trgovina. Na pogovoru, ki so se ga udeležili tudi predsedniki vseh koroških izvršnih svetov, so ugotovili, da so davki pri nas dvainpolkrat višji kot v Avstriji, zato ljudje zdaj množično romajo po nakupih k sosedom čez mejo. Kako so upadli nakupi v naših trgovinah, pove tudi podatek, da od novega leta v Dravogradu npr. niso prodali niti enega pralnega stroja, saj je njegova cena za mejo več kot dvakrat nižja tudi s poravnano carino. Koroški trgovci so zaradi tega (in tudi zaradi zamujanja plačil domačih nelikvidnih podjetij) v hudi stiski. Če bo šlo tako naprej, je bilo slišati izza priprtih vrat medobčinske gospodarske zbornice, bodo morali odpustiti kar 400 od tisoč trgovcev.

FERNETIČI

Streljanje na mejah in širjenje pristojnosti vojske v tisočmetrskem pasu ni namenjeno ne miru in ne varnosti, ampak strahovanju ljudi. To je bilo osnovno sporočilo manifestacije, ki se je je na mejnih prehodih udeležilo na stotine ljudi. Pripravili so jo člani ZKS-SDP, pridružili pa so se še predstavniki ZSMS-Liberalne stranke in Socialistič-

ne zveze. Podobna zborovanja so bila vzdolž vse meje.

KRANJ

Predstavniki šestih opozicijskih strank, združenih v kranjski Demos, so naslovili predsedniku izvršnega sveta pismo, v katerem mu sporočajo: „Spoštovani, za delovanje strank Demosa — združene opozicije Kranj ste do volilcev namenili 26 tisoč dinarjev. To je približno polovica vsote, ki ste jo porabili za dedka Mraza. Razumeti morate, da je takšna vsota za nas nesprijemljiva, saj ne predstavljamo le nekaj odstotka volilcev. Svojo dejavnost bomo še naprej financirali iz lastnih žepov. Prosimo, da 26.000 dinarjev nakažete bolnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj za nakup naprave za barvanje citoloških brisov, ki služijo za zgodnje odkrivanje raka na roditih.“

KRŠKO

JE Krško je v februarju proizvedla 412.888.000 kilovatnih ur električne energije. S srednje radioaktivnimi odpadki so napolnili 39 sodov — toliko kot januarja, tako da je v začasnem skladišču že skupno 7155 sodov radioaktivnega materiala. Elektrarna je v februarju savsko vodo segrevala največ za 2,7 stopinje, v povprečju pa za 2,043 stopinje. Dovoljeno povečanje temperature je do 3,5 stopinje. Tudi drugi podatki kažejo, da je elektrarna delovala povsem varno.

LJUBLJANA

Predsednika predsedstva Republike Slovenije Janeza Stanovnika je na njegovo povabilo obiskal ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Pogovarjala sta se o vprašanjih narodne in državljanske umiritve oziroma sprave. Oba sta poudarila, kako zelo pomembno je za državljanse naše republike in slovenski narod, da se začnejo ta vprašanja uspešno reševati v čim bolj mirnem in strpnem vzdušju. Posebej sta izmenjala mnenje o vlogi, ki jo imajo pri tem organi Republike Slovenije in rimokatoliška Cerkev.

MARIBOR

Upravnik Slovenskega narodnega gledališča Maribor Blaž Železnik je ko-

nec tedna prerezal vrstico na vratih novega dela gledališča — Gledališke kavarnar. Vrata so odprta za vse obiskovalce, lastnika Toni Cajnko in Vojko Bratovšek pa obljubljata posebno ponudbo v slogu starih dunajskih kavarn.

V novem gledališkem prostoru, ki je tik ob vhodu v Mali oder, je 60 stolov, ne bo pa namenjen samo uživanju ob pitju, kramljanju in branju, ampak bodo v njem organizirali redne likovne razstave, umetniške večere in drugo. Tako so že na otvoritvi pokazali, kaj bi radi. Skice iz Baleta Hrestač je predstavila Vlasta Hegedušič, igral je magister Albert Kramer, pela in operna pevka Alenka Pinterič, v dramskem delu pa so sodelovali Janez Klasinc, Anica Sivec-Jerman in Milena Muhič, vse skupaj pa so popestrili modeli Manje Kac.

OTOČEC

Na dvodnevem drugem mednarodnem srečanju filatelistov in numizmatikov, ki ga je pripravilo novomeško filatelistično društvo, se je kar tr lo zamenjevalcev znamk. Na srečanje so prišli filatelisti od Beograda in Subotice do Splita pa tudi iz Italije, Avstrije in ZRN. Novomeški filatelisti so izdali razglednico prvega dne (gre za sliko slikarja Vladimirja Lamuta — Otočec leta 1953, ko še ni bil obnovljen) in priložnostni žig prvega dne.

PIRAN

„Najprej so zaprli četverico, zdaj pa bi radi še vse Slovence,“ je na protestnem zborovanju na piranskem Tartinijevem trgu izjavil Boris Vuk iz ZSMS — Liberalne stranke. Protestni shod na Tartinijevem trgu so pripravili člani ZSMS — Liberalne stranke skupaj z vsemi političnimi organizacijami v piranski občini.

V skupni izjavi so med drugim zapisali: „Ne moremo verjeti besedam admirala Staneja Broveta, da v času, ko v Vzhodni Evropi rušijo zidove in umikajo orožje z meja, lahko naša država pridobi na mednarodnem ugledu s širitvijo pristojnosti enot JLA s sedanjih sto na 1000 metrov obmejnega pasu.“

Takšna širitev je dodatna krnitev suverenosti slovenskega naroda in nas navaja na misel, da hočemo v tej državi

BRESTANICA, bivši Rajhenburg, staro trško jedro z novo obvoznico.

zadeve urejati mimo tukaj živečih ljudi, hkrati pa nas oddaljiti od Evrope.“ Dr. Darko Opara pa je v imenu ZKS — Stranke demokratične prenove zahteval skrajšanje služenja vojaškega roka, pravico do ugovora vesti in civilno služenje vojaškega roka.

PREVALJE

Predvolilne konvencije ZSMS — Liberalne stranke v Prevaljah se je udeležilo okoli sto ljudi. Gosta konvencije Jože Školč in dr. Alojz Križman sta v prvem delu pogovora predstavila nekatere značilnosti republiškega programa stranke. Dr. Križman, kandidat ZSMS — Liberalne stranke za člane predsedstva Slovenije, je dejal, da so si programi slovenskih strank v bistvenih vprašanjih zelo podobni. Osrednja vprašanja so gospodarska suverenost Slovenije, prenova gospodarstva in vprašanje konfederacije.

RAVNE NA KOROŠKEM

Socialistična zveza z Raven je pred Namom v tem kraju pripravila protestni zbor zaradi namere zvezne vlade, da bi obmejni pas razširili na tisoč metrov. Predsednik občinske skupščine Jože Pratkanar je rekel, da bi s tem nera-

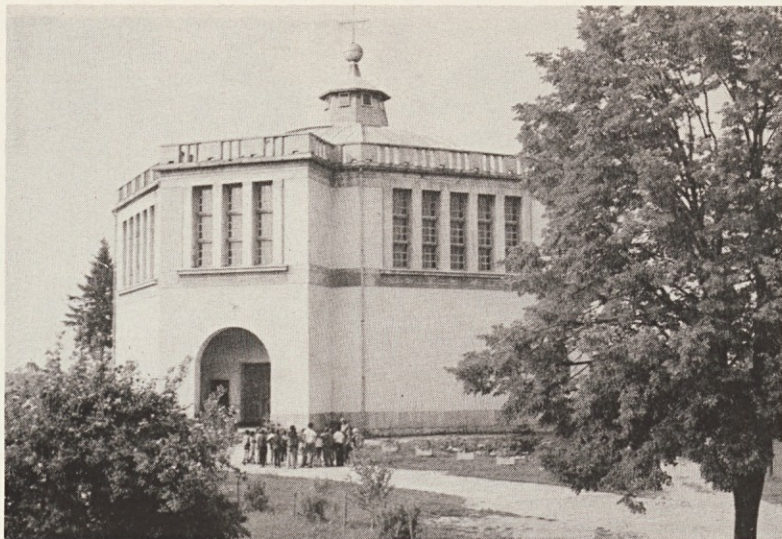
zumnim ukrepom pod vojaško upravo bilo kar 40 kvadratnih kilometrov ozemlja oziroma 20 odstotkov celotne površine občine Ravne. V kilometrski obmejni pas bi po novem sodilo še 60 novih kmetij. S shoda pred Namom so Ravenčani poslali protestno izjavo predsedstvom SFRJ in Slovenije ter ZIS.

RADLJE OB DRAVI

Tisočmetrski obmejni pas, ki ga hoče uveljaviti zvezna administracija v Beogradu, je hudo razburil Korošce. Krajevna skupnost iz Radelj ob Dravi je slovenski skupščini danes poslala protestno pismo, v katerem zahteva, da slovenski parlament prepreči sprejetje takšnega predpisa.

Radeljčani, ki so obmejna občina oziroma krajevna skupnost, v pismu poudarjajo, da je namera zvezne administracije v nasprotju s civilizacijskimi dosežki sodobne in svobodne Evrope. Ljudje na severnem braniku domovine, pišejo dalje Radeljčani, že desetletja živijo svobodno in neobremenjeno, delajo v dobrobit svoje države in takšno ravnanje sprejemajo kot žalitev.

Če bi obveljal zakon o tisočmetrskem pasu, bi v radeljski občini vanj

Cerkev v ODRANCIH, največji gručasti vasi v Prekmurju, je osmerokotna in ima središčno kupolo.

spadalo kar 150 kmetij in mnogi zaselki kot Pernice, Branik, Brezni Vrh, Kapla itd.

SLADKI VRH

„Krajani Sladkega vrha najostreje protestiramo proti nameri zvezne vlade, da razširi obmejni pas,“ so zapisali v protestni brzojavki krajani Sladkega vrha, kraja, ki leži tik ob avstrijsko-jugoslovanski meji.

SLOVENJ GRADEC

Sinoči so v Slovenj Gradcu na pobudo občinske organizacije Socialistične zveze ustanovili društvo za varstvo okolja. Društvo, ki bo nadstrankarsko in politično neodvisno, si bo prizadevalo za odpravo vseh oblik onesnaževanja okolja v Mislinjski dolini. Pri tem bo tesno sodelovalo z ekologom dr. Tonetom Novakom, delavcem tukajšnje občinske uprave. Izvolili so petčlanski upravni odbor, ki bo pripravil program dela. Društvo bo k sodelovanju povabilo vse, ki bi se radi udeleževali v njem in kakorkoli pripomogli k učinkovitejšemu varstvu narave.

SLOVENSKA BISTRICA

Vse kaže, da se v kraje na Dravskem polju težave s pitno vodo sicer počasi,

a vztrajno vračajo. Zadnje analize pitne vode iz vodnjakov v Šikolah namreč kažejo povečano vsebnost nitratov, pa tudi pesticidov, posebej aluklora, ki je že rahlo presegel dovoljeno mejo. Bistričani zato že iščejo možne rešitve za bolj zdravo pitno vodo za prebivalce Pragerskega, Gaja, Rač, Cirkovc, Podoba, Brunšvika in Ložanske doline, ki jih oskrbujejo s pitno vodo iz vodnjakov v Šikolah na Dravskem polju.

ŠTATENBERG

Dvorišče dvorca Štatenberg je urejeno, te dni pa čistijo še njegovo okolico in okolico ribnika. Pospešeno tečejo tudi prenovitvena dela v pritličju in v prvem nadstropju južnega trakta tega baročnega lepota pri Makolah, v katerem naj bi po besedah direktorja Impolove programske enote Gostinstvo in turizem Nikolaja Murka restavracijo in del ostalih prostorov odprli za letošnje prvomajske praznike.

ŠENTJUR PRI CELJU

V šentjurskem izvršnem svetu niso izglasovali uvedbe postopka likvidacije kot ene od dveh variant za urejanje razmer v nekdanjem pozd Orodje-Oprema. Potem ko je Služba družbenega knjigo-

vodstva že opravila kontrolo poslovanja pozda v letu 1988, so namreč v izvršnem svetu menili, da bi bilo treba vendarle počakati, da mine 60 dni potrditve zaključnega računa in tedaj uvesti postopek likvidacije. Seveda le v primeru, da tega že prej ne bo storilo temeljno sodišče po uradni dolžnosti.

VELENJE

Knjiga Romana Leljaka Teharske žive rane je bila povod za pogovor o belih lisah polpretekle zgodovine Slovencev. Na kulturnem večeru, ki ga je pripravil velenjski Kulturni center, sta razen avtorja knjige sodelovala še dr. Spomenka Hribar in Ivo Žajdela. Pomen raziskovanja medvojnega revolucionarnega nasilja partije in povojnih pobojev domobrancev in civilistov je pridobivanje 45 let nasilno potlačene spomina, kar bo varovalo narod pred ponavljanjem podobnih napak in zločinov. V tej luči je nedavna izjava republiškega predsedstva o narodni in državljanski umiritvi pozitivno dejanje, saj je oblast prvič po vojni spregovorila o teh stvarih. Vendar bi s to izjavo morala nastopiti pred leti, danes je to bolj predvolilni manevar, zlasti če upoštevamo, da o državljanski vojni govori le v prenesenem pomenu.

ŽALEC

Na javni tribuni v polni dvorani kulturnega doma, ki jo je pripravil OK ZKS — SDP, je kandidat za predsednika predsedstva RS Milan Kučan poudaril, da smo v zadnjih štirih letih zastavili razvoj v smer, ko ne bo več mogoč korak nazaj, v realsocializem, ampak samo še pot v družbo, za kakršno se zavzema leva evropska misel. Na vprašanje o narodni spravi je odvrnil, da jo je treba premostiti, da nas ne bi razdvajala. Vprašanje za deva vse narode s podobno vsebino, svetovne zgodovine ne moremo spremiti, ni mogoče tudi izenačevati tistega, kar se ne da izenačiti. Prvi veliki korak bi bil, da bi začeli preteklost pozabljati, čeprav je ta seveda pomembna, da ne bi česa ponavljali. Na javni tribuni sta sodelovala tudi kandidat za člana predsedstva RS dr. Matjaž Kmecl in nosilec liste za DPZ republiške skupščine trinajste volilne enote dr. Stane Pejovnik.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

Slovenski parlament je tudi razglasil gospodarsko samostojnost republike, neodvisno od obveznosti znotraj Jugoslavije. V navzkrižju zveznih in republiških pravnic „so se vsi odgovorni v Sloveniji dolžni ravnati po odločitvah slovenskega parlamenta in slovenske vlade“.

Težnja je, da se jugoslovanska zvezna država spremeni v zvezo držav. Samostojnost Slovenije je odgovor na gospodarsko blokado Srbije proti Sloveniji. Več poslancev je Srbiji očitalo, da skušajo na Kosovu uresničiti „program kolonizacije in pregona več stotisoč ljudi“.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 9. mar. 90/8.

DELO: DEMOS O UREDITVI VOJAŠKEGA VPRAŠANJA

Politične organizacije, združene v **Demos**, v svojih programih **zahtevajo izključno pristojnost Slovenije pri obrambi slovenskega ozemlja**. Zato se Demos pridružuje zahtevam tistih političnih strank v Sloveniji, ki terjajo, da slovenski naborniki služijo vojaški rok v Sloveniji, kajti to so že ves čas tudi njegove zahteve. Hkrati Demos ugotavlja, da je treba enako pravico, to je služenje vojske v domači republiki, priznati tudi nabornikom iz drugih delov Jugoslavije. To pomeni, da zahteve po služenju vojaškega roka slovenskih nabornikov v Sloveniji predstavljajo zahtevo po **oblikovanju slovenske vojske**.

Vendar same izjave niso dovolj. Naši vojaki so prisiljeni sodelovati pri izvajanju izrednih ukrepov oziroma državnega terorizma na Kosovu. Hkrati smo priče smrti mladih vojakov brez jasnih uradnih pojasnil. Zaradi zaščite mladih življenj in zato, ker ne želimo, da so državljani Slovenije v uniformi prisiljeni izvajati nasilne ukrepe na Kosovu ali kjerkoli drugje, predlagamo, da

skupščina Republike Slovenije sprejme naslednje sklepe:

1. V republiki se ne uporabljajo tiste določbe zakona, po katerih služijo državljani Slovenije vojaški rok zunaj ozemlja Slovenije.

2. Pristojni organi v Sloveniji ne smejo nobenemu naborniku-državljanu Slovenije vročiti poziva za služenje vojaškega roka zunaj Slovenije.

3. Izvršni svet Republike Slovenije naj doseže prerazporeditev vojakov-državljanov Slovenije iz enot JLA, ki so nameščene zunaj ozemlja Slovenije, v enote JLA v Sloveniji.

Demos ugotavlja, da je Slovenija sposobna organizirati in vzdrževati svoje oborožene sile z manjšimi stroški, kot jih danes za te namene odvaja v zvezni proračun.

Slovenija naj bi leta 1990 prispevala v zvezni proračun, ki znaša 6,27 milijarde dolarjev, kar 1,4 milijarde dolarjev. Skoraj 3 milijarde dolarjev ali 46 odstotkov proračuna bo porabila JLA. Slovenija naj bi torej prispevala za JLA skoraj tričetrt milijarde dolarjev ali 7,5 odstotka narodnega dohodka.

Ob približno za 30 odstotkov manjših izdatkih za obrambne namene (4 do 4,5 odstotkov narodnega dohodka) bi bila Slovenija sposobna vzdrževati redno obvezniško mirodobno vojsko in v primeru vojne postaviti na noge armado.

DELO, Ljubljana, 6. mar. 90/5.

DELO: O NOVEM POSEGU JLA V SLOVENSKO POLITIKO

Z groženostjo in ogorčenjem smo poslušali (v televizijskem dnevniku) oziroma brali (Delo, 15. feb. 90) poročilo o najnovejšem posegu armadnega komiteja ZKJ v slovenske civilne zadeve. Gre za referat predsednika komiteja ZKJ v JLA Petra Šimića z dne 14. feb. 90. Šimić predpostavlja, da so v Sloveniji „komunisti, ki nočejo pripadati“ novi slovenski ZKS in ki jim „je treba pomagati“, češ da „so ti ljudje edini legitimni nasledniki zveze komunistov v Sloveniji“.

Šimićev referat po vsem videzu izhaja

Pri nas še vedno vlada ena stranka in to so komunisti. Razglasili so, da je treba pri nas odpraviti partijsko državo, pri tem pa nemoteno uporabljajo to državo in vse njene privilegije, vključno materialne, da bi za vsako ceno zmagali na volitvah. — Jože Pučnik.

DELO, Ljubljana, 26. feb. 90/3.

iz predpostavke, da je **JLA nadrejena ZKJ**, ta pa **ZKS**, medtem ko so komunisti nadrejeni nekomunističnim državljanom. Takšno stališče je usodno sprto s procesi demokratizacije v sodobni Evropi in zato poriva celotno Jugoslavijo, z njo pa — žal — tudi Slovenijo, v popolno mednarodno izolacijo in na dno rezervuarja stalinističnih idej sodobnega sveta.

Stališče slovenske demokratične zveze je, da je **ZKJ dokončno izgubila pooblastila za urejanje slovenskih, upati je, da tudi jugoslovanskih družbenih razmer**. Če jih hoče še naprej urejati, gre za popolno samovoljlo, ki je nismo več pripravljene prenašati. Da bi armada urejala partijske zadeve, se nam zdi absurdno; da bi urejala prek partije družbene zadeve, ogorčeno in zgroženo odklanjamo.

Izvršni odbor SDZ
DELO, Ljubljana, 17. feb. 90/2.

Volitve bodo za večino volilcev priložnost za glasovanje o nezaupnici (sedanji) nelegitimni oblasti, oblastnikom in njihovim naslednikom, ki jo večina ljudi v Sloveniji nima v spominu po dobrem. — Janez Janša.

DELO, Ljubljana, 24. feb. 90/23.

ivan cankar

na klancu

roman

Tam šele je bila prava svečanost, vsa gospoda iz trga je bila zbrana, gospe v svetlih oblekah, in kolikor daleč se je videlo naokoli, po nizkem zelenem holmu, so stali ljudje, so se smejali in govorili, tako da je šumelo kakor na semnju. Za cerkvijo so bili jerbasi, polni češenj in maslenih štrukljev, sodčke piva so pripeljali iz gostilnice, točili so, še preden se je vse pričelo, in Lojze je videl, kako je debeli notar nagnil kozarec, izpil ga na dušek ter si brisal penaste brke.

Učenci so se vrstili počasi mimo velikih vrat, kjer je stala gospoda — župnik, župan, sodnik, vsi dostojanstveniki in bogataši iz trga, in župnik je delil darila.

Najprej so prišli otroci iz prvega razreda. Nekateri so bili bosí in so šli v zadnji vrsti; tudi na obrazih se jim je poznalo, da so s klanca.

Počasi se je pomikala procesija, Lojze je bil ves nestrpen, vroče mu je bilo in gledal je tja, kjer se je sklanjal stari, debeli župnik, jemal z velikega kupa rdeče, z zlatom obrezane knjige ter jih dajal učencem, ki so mu poljubljali roko.

Zadnja vrsta tretjega razreda je šla hitro dalje, gospodje so se ozirali nanjo z mračnimi pogledi, otroci so gledali v tla, bosí so bili, suhi in lačni, in so mislili na češnje in na polne jerbase, ki so stali za cerkvijo.

Nato pa je prišel zadnji razred in Lojze je bil v prvi vrsti, med samimi

Francka se je poročila s krojačem Mihovom. Tako po poroki pa so se začele nesreče. Najhujša je bila, ko je prišel v trg krojač iz mesta in odprl prodajalno z oblekami. Mihov je jel izgubljati zaslužek.

Zaradi dolgov se je družina preselila na klanec in se nastanila v veliki izbi, v pritličju umazane kože.

Mihov se je zapil in ženo zasovražil. Odšel je na delo v svet.

Francka je dobila pri krojaču delo za domá. Njena mati se je preselila k njim na klanec.

Ko je bilo sinu Tonetu trinajst let, se je odpravil v oddaljen kraj na delo h krojaču.

Ko je dopolnil sin Lojze enajst let, je dovršil šolo. Bil je najboljši učenec. Dali so mu dolgo pesem, da jo bo povedal na veliki slovesnosti. Najprej je bila maša v cerkvi, nato so šli v šolo, potem pa spet k cerkvi, kjer je bil velik in lep prostor.

gosposkimi tovariši. Sodnikov sin, ki je šel na njegovi desni strani, je imel celo žametno jopico, hlače do kolen in židane nogavice.

Procesija se je ustavila. Župnik je vzel v roko lepo knjigo, večja je bila od drugih, vezana v rdeče platno, z zlatimi črkami je bil napisan naslov in židan trak je visel ven.

„To je Mihov, Lojze Mihov!“ se je nasmehnil učitelj in je pokimal Lojzetu. Vsi so se ozrli nanj s prijaznimi pogledi. Župnik se je sklonil k njemu, dal mu je knjigo in Lojze mu je poljubil roko.

„Kaj boš pa zdaj, Lojze, ko si dovršil šolo?“ ga je vprašal župnik.

Lojze se je začudil in ni mogel odgovoriti. Nikoli ni bil pomislil, kaj bo potem.

„V Ljubljano pojde!“ je odgovoril učitelj namesto njega.

Lojzeta je spreletelo, zazibalo se je pred njim.

„Kaj pa!“ je dejal župnik. „Škoda bi bilo takega fanta!“ in vsi so pokimali . . .

Nato so šli dalje, prišla so dekleta, a Lojze je stopal med tovariši kakor v sanjah — pohitel bi domov in bi povedal materi. Žal mu je bilo, da ni bilo matere zraven, da bi slišala.

Ko je bila vse razdeljeno in je bila dolga procesija pri kraju, je stopil župnik na stopnico pred velikimi vrati in je govoril. V dolgih vrstah so stali pred njim učenci in učenke. Lojze je bil kakor pijan in ni nič ra-

zumel, čeprav se mu je zdelo, da gleda župnik samo nanj in da samo zanj govori.

Potem je govoril še učitelj in nato bi moral deklamirati Lojze. Toda premajhen je bil in ko je stopil na nizko stopnico, ga ni videl zadaj nihče. Zato ga je župnik vzdignil ter ga postavil na zid, ki je bil okoli cerkve.

Lojze se je spočetka malo tresel — a potem je zazvenel njegov tanki glas svečano in veselo daleč naokoli. Rdeč je bil v lica, oči so se mu svetile. Pazil je natanko na besede, toda iz ozadja mu je šepetalo: „V Ljubljano!“

Videl je pred sabo obraze župnika, učitelja, vso veliko gospodo, ki ga je občudovala in ljubila. In po holmu dol, skoro do trga, je bilo vse črno ljudi, in vsi so gledali nanj, občudovali so ga in so ga ljubili.

Tam je bil trg, praznično so se svetile bele hiše, in tam od daleč se je dvigal klanec, klanec siromakov. Spoznal je domačo hišo in zdelo se mu je, da stoji mati na pragu in gleda proti cerkvi, naravnost nanj, in gleda nanj in ga sliši in se smehlja in vidi, kako ga občudujejo in ljubijo, in se smehlja. Tako je zvenel njegov lepi tanki glas, da je plaval čez trg in prav do klanca — in tam je stala mati in je poslušala . . .

V čudnem ognju so mu gorela lica. Ko je dovršil, mu je bilo, kakor da se je zdramil. Kakor v sanjah je slišal, kako so ploskali in vzklkali.

Učitelj ga je postavil na tla in bradati, prijazni obrazi so se sklanjali k njemu. Sodnik je odprl denarnico in mu je dal srebrn goldinar. „Na jesen, kadar se odpraviš v Ljubljano, le pridi k meni!“

Stopila je k njemu gospa sodnica in gospa notarka je stala zraven in županja, debela štacunarka.

„Kaj pa dela tvoja mati?“ ga je prašala sodnica.

„Šivajo!“ je odgovoril Lojze.

„Reci ji, da naj pride k meni!“

„Bomo že vse napravili!“ je dejal župan štacunar. „Naj se oglasi mati pri meni!“ je dejal . . .

Vse to je bilo tako čudovito, prišlo je tako nenadoma, da bi se Lojze smejal in jokal obenem. Ni

Tako se je zgodilo, da je vzbrstela mladika na preperelem drevesu. Na klancu siromakov in izgnancev se je zbudilo upanje, vse je bilo vznemirjeno.

mogel odgovarjati, vse se je zibalo pred njim.

Ko so delili češnje in štruklje, je komaj okusil. Potem so napravili velik prostor in pričele so se igre. Otroci so se podili in so kričali, Lojze pa je hitel domov, po bližnjicah čez polje, mimo trga in po klancu gor. Tekel je skoro in ves zasopel je bil. V rokah je nosil robec, ki je bil spravljen vanj češnje in štruklje, pod pazduho je tiščal rdečo, z zlatom obrezano knjigo, zavito v mehak papir.

„Mati, v Ljubljano pojdem!“ je zaklical, ko je stopil v izbo.

Mati se je prestrašila, snela je naočnike in je vstala.

„V Ljubljano pojdem, so dejali gospodje. Vse bodo sami napravili. Rekli so, da se oglasite pri njih. Že jeseni pojdem.“

Tako se je zgodilo, da je vzbrstela mladika na preperelem drevesu. Na klancu siromakov in izgnancev se je zbudilo upanje, vse je bilo vznemirjeno, izba pri Mihovih je bila zmerom polna, najpogosteje je prihajal pisar. Slovesen je bil in govoril je mnogo, čudne reči iz mesta, iz šole, prav kakor človek, ki je veliko vedel in veliko skusil.

Tudi čevljar je prihajal, toda ni verjel veliko, dejal je, da ni zaupati ljudem tam doli. Da ga bodo spravili v mesto ter potem pozabili nanj in ga pustili tam v gnoju, v siromaštvu. Boljše bi bilo, da bi ostal doma in da bi ne hodil iz življenja, ki se je v njem rodil in ki ga je navajen. Taki, iz svojega pravega življenja izravnani ljudje, so še veliko nesrečnejši, kadar se vrnejo vanj, potem ko so bili okusili sladkost sveta. In vrnejo se vsi . . .

Čevljarja niso poslušali, pijan je bil zmerom in govoril je kakor razbojnik, nič mu ni bilo verjeti. Tudi v cerkev ni hodil nikoli in nedelja mu je bila samo toliko, da je popil malo več žganja kakor ob delavnikih.

Pisar pa je bil pameten in izkušen človek. Pripovedoval je o

mestnih ljudeh, kakor da bi bil znanec in prijatelj vseh. Nič mu ni bilo skritega na svetu in o vsaki stvari je znal govoriti, da se je človek čutil.

Francka je bila veliko zdoma, posebno na jesen, ko se je bližal čas. Vsi so bili prijazni, dasi so govorili z njo kakor z deklo, in čakala je časih po celo dolgo uro v temni predsobi, preden je prišla gospa in jo je ogovorila. Župan ji je dal deset goldinarjev, župnik ji je izročil pismo na gospoda v mestu, ki bo preskrbel Lojzetu kosilo. Dočila je pri sodniku za Lojzeta stare obleke, ki jih je bilo treba popraviti, pre narediti in zakrpati. Veliko je bilo dela in skrbi, toda skrbi so bile sladke. Kadar je šivala ponoči, tudi Lojze ni spal in razgovarjala sta se tiho, da bi se ne predramila mati, ki je sopla težko za zastorom, in mala Francka, ki je ležala na skrinji in se je premetavala.

Nekaj sladkega, skoro skrivnostnega je zbližalo mater in sina. Velikih upov polne sanje so bile tako

enake, da jih nista skrivala drug drugemu in da se jih nista sramovala. Komaj še se je poznala razlika med otrokom in materjo, celo obraza sta si bila čisto podobna, oči so sanjale enako in so gledale skozi sivo steno daleč v svet, ki se je razprostiral tam velik in krasen.

Srečali so se pogledi in spoznala sta oba, da mislita na očeta, in oba sta spoznala, kako je bila ta misel težka in žalostna.

„Da bi bili zdaj doma!“

Molčala sta, toda kmalu in hkrati sta se obraza zjasnila in spet so se srečali pogledi.

Francka je spregovorila: „Morda se bosta srečala v mestu, nenadoma na ulicah!“

Morda se bosta srečala v mestu, oba srečna in vesela. Hodil bo Lojze, morda na večer, po ulicah, kjer stoje ob obeh straneh visoka poslopja in lepe cerkve vsenaokoli — in tedaj mu položi nekdo roko na ramo: „Lojze, kaj pa ti tukaj delaš?“

Oče stoji pred njim, gosposko oblečen, in se čudi in je ves vesel.

„Študiram, oče!“ bo odgovoril Lojze. „Gospodje so me dali v šolo, vse se je doma spremenilo, ljudje so blagi in prijazni in nič več ni siromakov na klanecu.“

In spomnila sta se na Toneta. „Da bi bil doma, Tone, ubogi Tone, ki je šel, kakor da bi ga bili obsodili na smrt.“

„Saj pride tudi lahko v Ljubljano . . . pozneje . . . k očetu morda, če je tam . . . o, ki je prav gotovo tam — kje pa bi bil drugje? In vsi bodo skupaj, lepo bodo živeli, vse skrbi bodo pri kraju . . .“

Dvoje otrok je sanjalo in božji mir je bil v izbi. Za zagrinjalom je sopro težko in na skrinji se je premetavala mala Francka.

Na predvečer slovesa je bila velika gostija pri Mihovih. Pisar in čevljar sta kupila žganje, pol klanca je bilo zbranega v prostorni izbi. Francka je napravila bogato večerjo, jedli so svinjino in bel kruh, dišalo je tako prijetno, da se je celo mati na postelji vzdignila, odgrnila so zagrinjalo, zato da je videla vso veselo družbo. V naročju je imela krožnik in je jedla brez vilic, ker se ji je roka tresla.

Čevljar se je kmalu opil in se je prepiral s pisarjem, ki je sedel zelo modro in slovesno za mizo ter si privezal bel robec okoli vratu, da bi si med jedjo obleke ne umazal.

„Ljudje so dobri, samo razumeti jih je treba!“ je trdil pisar. „No, kdo pa jih je prosil, da bi se pobrigali za fanta? Sami so se spomnili — odprli so roko, ne da bi jih bil kdo nadlegoval, ne da bi kaj imeli od tega . . . Seveda, če gre človek nadnje kakor berač na cesti, kakor razbojnik, potem ni nič, so trdi . . . Samo nadlegovati ne gospode!“

„Je že prav!“ je odgovarjal čevljar. „Ampak tudi oni naj ne nadlegujejo nas siromakov! Zakaj pa so bogati? Zato, ker nas nadlegujejo! Nas vse, ki smo tukaj, so nadlegovali tako dolgo, dokler nas niso slekli čisto do nagega ter nas spodili na klanec. Mene so še zaprli poleg tega.“

Družba se je zasmejala. Niso spoštovali čevljarja, ker je govoril, da bi človeku vstajali lasje, toda poslušali so ga radi.

„In kaj so napravili zdaj imenitnega?“ je nadaljeval. „Ali mislite, da so se pobrigali za fanta iz same dobrote, da jih je gnalo srce? Za kratek čas so se pobrigali zanj, v zabavo so jim taka dobra dela, ki jih ne stanejo veliko. Kadar se naveličajo zabave, bodo pri kraju vsa dobra dela! To se pravi, da se delajo norca iz nas siromakov in jaz bi ne vzel od njih niti prevrtanega krajcarja.“

Lojzetu je bilo hudo, da je čevljar

Na predvečer Lojzetovega slovesa je bila pri Mihovih velika gostija. Pol klanca je bilo zbranega v prostorni izbi. Jedli so svinjino in bel kruh.

Mati je klečala na tleh, čisto je bila sključena v dve gubé in Lojze je slišal, kako je šepetala. Njen obraz je bil čudno mlad, ustnice so se smehljale.

tako govoril, in tudi Francka je bila nezadovoljna.

„Če bi mi ne dali nič drugega kakor enkrat dobro besedo,“ je dejala. „pa bi jim bila hvaležna zanjo.“

„Seveda,“ se je nasmehnil čevljar. „Vedo, da ste taki, zato se delajo norca in nosijo glavo še bolj pokonci. Kadar ne bo nikogar več, ki bi jim roko poljubil, je tudi stegovali več ne bodo.“

„Nevoščljivost govori iz vas!“ mu je očital pisar.

„Nevoščljivost, kaj pa drugegal! Samo škoda, da niso ljudje nevoščljivi. Drugače bi bilo na svetu.“

Lojze je pil žganje, omamilo ga je kmalu in napolnile so mu glavo velike in sladke misli. Rad bi bil z materjo sam, da bi se razgovarjala — o Ljubljani, o lepih hišah, ki so tam, o lepem življenju, ki čaka v prihodnosti.

In še dalje so šle njegove misli, zmerom više so se spenjale, že je dovršil vse šole, že je bil imeniten in velik, vsi so živeli pri njem, mati, oče in Tone in Francka. Vsega je bilo zmerom dovolj na mizi, pečenke, vina, oče je sedel vedan za mizo in je kadil in bral romane, mati je hodila po gosposkih izbah in je pospravljala, zato da ji ni bilo dolgčas. Zvečer pa je bila luč na mizi in sedeli so vsi skupaj in so se razgovarjali — večen božič je bil, večna velika noč.

In prišel je časih čevljar v vas — dali so mu vina in so ga pogostili prijazno. Zmajeval je z glavo in ni mogel spregovoriti grde besede. Prišel je pisar, poklonil se je že pri

durih. Branil se je malo, toda nato je sédel za mizo in si je privezal okoli vratu bel robec in se je smehljaj, kakor da bi mu svetila luč v oči.

Vsi so prišli — ves klanec je prišel, vse lačno, zakrpano in zbegano uboštvo, in on jih je pogostil vse, velika pojedina je bila in šele pozno v noč so se vračali na klanec v desetih kočijah, peli so po poti in vriskali, vino jim je bilo stopilo v glavo in izginilo je nenadoma vse siromaštvo, vsa grda grenkoba je izginila iz src. Klanec siromakov, ki je gledal prej dol na trg temno in zavistno, je odprl tope oči in je gledal dol jasno in veselo, kakor brat na brata . . .

Razšla se je družba, ko je bilo že pozno in so v trgu ugasnile že skoro vse luči. Glasil se je potem zunaj še dolgo glas čevljarjev, ki je prepeval po klancu. V izbi je dišalo močno po žganju in zrak je bil poln tobakovega dima. Francka je odprla okno. Mesec je sijal.

Lojze je vstal in zazibalo se je pred njim.

„Glej, pijan sem!“ si je mislil in zasmejal se je. Zdelo se mu je čudno in smešno, da je bil pijan, nič mu ni bilo neprijetno in samo zibalo se je, kamor je pogledal: zibala se je nalahko miza, kakor da bi bil kdo spodaj in bi jo dvigal s hrbtom, zibala so se vrata, zibala so se okna in tla so se časih malo zamajala. Sédel je na posteljo.

Mati je stopila k njemu in ga je pogladila po laseh.

„Spat pojdi, Lojze! Kaj ne veš, kakšen dan bo jutri?“

Lojzeta je spreletelo, takoj se je streznil in oči so pogledale bistro.

Ko se je razpravil in je ležal že dolgo časa, se je vzdignil na kolmolcih in je pogledal proti materini postelji. Mati je klečala na tleh, čisto je bila sključena v dve gubé in Lojze je slišal, kako je šepetala.

Na mizi je bila luč globoko privita, tako da je bil mrak v izbi.

„Mati!“ je zaklical Lojze nalahko in je iztegnil roko.

Mati je dvignila glavo počasi in se je ozrla k Lojzetu. Njen obraz je bil čudno mlad, ves bel in brez gub, ustnice so se smehljale mirno.

„Jaz ne morem spati.“

„Moli na glas!“

Pokleknil je v postelji in molila sta polglasno.

Za zastorom je sopla mati, mala Francka je ležala na tleh in se je smehljala s polodprtimi ustnicami.

Zunaj je bil lep večer, mir božji je plaval nad vso pokrajino.

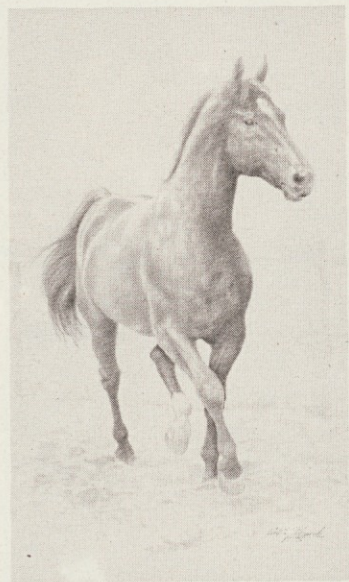
Ko se je daniło, sta se mati in Lojze že odpravljala. Stara mati se je zbudila in je kašljala za zagrinjalom, mala Francka je sedela v sami srajci na tleh in se je jokala. Šla je na prag za bratom in za materjo, ki sta bila oba nedeljsko oblečena in sta imela velike cule v rokah.

„Noter pojdi, Francka!“ je zaklical Lojze, ko je bil že na klancu.

Toda Francka je tekla za njima in je jokala na glas.

Mati se je razjezila: „Domov, Francka!“

Toda Francka je tekla in se je spotaknila in je padla. Ko je vstala, si ni upala več dalje, jokala je in gledala za njima, ki sta hitela po klancu.

Na kolodvoru je bilo vse prazno in tudi voz je bil prazen, ki sta sedla vanj. Drugi vozovi so bili polni italijanskih delavcev, rjavi obrazi so gledali skozi mala okenca. Sedla sta k oknu in sta gledala, kako je hitela pokrajina mimo, — pusta pokrajina, samo kamenje in sam osat. Toda kmalu se je spreminjalo, že so se prikazovali zeleni travniki, polje se je svetilo tam v dolini, sonce je sijalo na bele hiše, ki so se videle majhne in lične, kakor otroške igračiice, narejene iz belega papirja.

Vlak je časih malo postal, sprevodniki so vzklikali z visokim glasom, zaropotalo je, streslo se in spet je šlo dalje, zdaj že po lepi ravnini, že naravnost proti Ljubljani.

Lojzetu je utripalo srce, da ga je slišal. Gledal je s pozornim očesom in zdelo se mu je, da že vidi, kako se tam od daleč sveti nekaj bisernega, čudovitega — pač zlati stolp ljubljanske cerkve. Gledal je in bleščalo se je venomer, migljalo je iz megle, razločevalo se je zmerom bolj, a potem je nenadoma spet izginito, prav pred očmi se je dvignil črn holm, kakor da bi bil šele v tem hipu zrastel iz zemlje. . . Toda glej, visoko poslopje, in že spet drugo in že drugo ob drugem. Tam vitek stolp tovarne, tam pro-

stran vrt s pisanimi steklenimi krogli, ki so se lesketale v soncu . . .

Visoko poslopje je ostalo zadaj, odprl se je malo svet, odprla se je nenadoma dolga in široka cesta s hišami na obeh straneh in v ozadju se je vzdignilo dvoje visokih rdečih stolpov z nečim zlatim, bleščečim na vrhu . . .

Zažvižgalo je, zaropotal je vlak in se ustavil. Lojze in mati sta stopila z voza na prostrani peron ljubljanskega kolodvora. Ljudi je bilo tam vse polno, večjidel so bili gosposko oblečeni in nekateri so govorili po nemško.

Dolga cesta je držala s kolodvora v mesto in krenila sta naravnost po njej. „Bova že prišla do kakšne cerkve,“ je rekla mati.

Prišla sta do cerkve, visoke stopnice so vodile do velikih vrat. Temno je bilo v cerkvi in slovesno, tako da sta si komaj upala dalje. Stare ženske so sedele v klopeh, nekatere so molile polglasno in so zdihovale. Na stranskem oltarju so gorele sveče. Star duhovnik, sključen in plešast, je daroval mašo, ministrant je stopal tiho po preprogi, v dolgi vrsti so klečale ženske pred oltarjem . . .

Ko sta šla iz cerkve, je vrgla mati krajcar v pušico. Prekrižala sta se z blagoslovljeno vodo in sta nastopila pot po mestu. Vse polno ljudi je bilo povsod, vozovi so ropotali mimo, večni semenj.

Do večera sta vse opravila. Vpisali so Lojzeta v šolo, pri gospodu sta bila, ki je obljubil, da bo dajal Lojzetu marke za kosilo in tudi stanovanje sta našla v Florijanskih ulicah nasproti majhne cerkve, ki je bila podobna samotni podružnici na notranjskem holmu. V hišo se je šlo po široki veži in prek dvorišča, po stopnicah in potem po dolgem mostovžu, ki je visel ob zidu vse okoli dvorišča in se je stresal, če je človek trdo stopal.

Gospodinja je bila postarna, velika in debela ženska. Otrok ni imela, pravila je, da ji je mož umrl, in solze so ji prišle v oči, tako da se je Francki zelo zasmilila. Stanovanje je bilo prostorno — dvoje velikih, lepo opremljenih izb z mnogoštevil-

Kakor da bi se bilo sonce omračilo, kakor da bi bila legla megla na mesto in zakrila vso lepoto, tako težko je bilo materi in Lojzetu ob slovesu.

nimi posteljami, ki so se vrstile ob steni kakor v bolnišnici. Pet študentov je že prišlo. Lojze je bil šesti in gospa je pričakovala še dveh. Nekateri so stanovali že prejšnje leto, večji so bili in razposajeni.

Gospa je položila Lojzetu roko na ramo, tudi pogladila ga je malo po laseh, izpraševala ga je prijazno in se je ljubeznivo smehljala.

Zadaj pri oknu so se fantje rvali in smejali — obrnila se je živahno in obraz se ji je čisto spremenil, osoren je bil in neusmiljen.

„Lumpje, ali boste mirni!“

Lojze se je prestrašil njenega obraza, mati ga ni videla.

„Izročim ga vam, prijazni bodite z njim, ker ni hudoben, in glejte nanj!“

Tako se je mati poslovila in Lojze jo je spremljal po dolgih ulicah proti kolodvoru.

Kakor da bi se bilo sonce omračilo, kakor da bi bila legla megla na mesto in zakrila vso lepoto, tako težko je bilo obema pri srcu. Mati je držala Lojzeta za roko in hodila sta počasi, nič nista govorila . . .

Ko se je poslovil Lojze od matere, je hodil po mestu do večera, pohajkoval je od ulic do ulic, ogledoval je hiše in prodajalniške izložbe, kjer je bilo toliko lepih reči, ki jih ni videl še nikoli. V veži je prodajala ženska piškote in bonbone, kupil je piškotov in je jedel. Srečeval je mnogo otrok, ki so hodili z materami ali v družbi veselih tovarišev in ki so bili najbrž tudi prišli od daleč kakor on.

Minevalo je tisto sladko veselje, ki ga je bilo srce polno, ko se je

napravljaj od doma in ko se je vozil proti Ljubljani. Sam je bil in bal se je. Tuji ljudje povsod, ulice vse križem, brez konca, velike hiše, ki so gledale neprijazno, kakor da bi se hotele zgruditi nanj.

Utrujen je bil, ko se je vrnil domov. Spraševal je in komaj je našel hišo. Zdela se mu je čisto drugačna, bolj majhna in bolj umazana, in ne spoznal bi je, ko bi ne videl cerkve podružnice nasproti.

„Kod si pa hodil? Ali boš tako začel? Ne reče nič in gre in ga ni do noči! Lep študent bo iz tebe!“

Tako ga je gospodinja pozdravila in se je okrenila in je šla v kuhinjo. Rdeča je bila in debela, govorila je s kričečim glasom in Lojze se je stresel, kadar je stopila nenadoma v izbo.

Preden so šli spat, so molili rožni venec. Lojze je bil truden, dremalo se mu je, ko je klečal pred stolom in se naslanjal s komolci nanj. Počasni je klonila na roke, na oči so legale težke trepalnice.

„Ali boš molil!“ je zakričalo sredi molitve.

Lojze se je zdrzil in je zapazil strahoma, da je v tuji izbi.

Pri mizi je klečala gospodinja, zato da je videla po vsej sobi. Naokoli ob postelji in pred stoli so klečali študentje in so molili z zapanim pojočim glasom. Večji študent, ki je bil že bolj domač, je skrival med komolci knjigo in je bral — mrmral je vmes nerazumljive besede, zato da je slišala gospodinja njegov glas.

Lojze ga je opazil, zagledal se je vanj in ko je gledal, se mu je nenedoma spet zmedlo, umolknil je in zdelo se mu je, da kleči doma z materjo, da sta ravnokar odmolila večerno molitev in da molita zdaj še na tihem, tiste molitve, ki jih moli človek samo s srcem in jih ne sme slišati človeško uho.

Dovršil je, vstati je mislil — ko se je zganil, se je vse zamajalo in ugledal je tujo izbo, tuje ljudi. Vsi so bili neprijazni, surovi, hudobni.

„Kam sem zašel, o Bog?“ s' je mislil Lojze in groza ga je spreletela.

„Kam sem zašel? Kje so mati, zakaj so me pustili tako samega?“ Solze so mu pričele kapati na roke.

„Kaj pa se cmeriš ti tam?“ je zakričalo rezko iz zaspane molitve.

Glave so se vzdignile, vsi so se ozrli radovedno na Lojzeta. Slaboten in čemeren fant, ki je bil tudi prišel šele prejšnji dan, je zajokal, ko je videl, da joka Lojze.

Molitev je bila pri kraju in napravljali so se spat.

Lojze je legel, odel se je do ust in je zatisnil oči.

Gospodinja je ugasnila luč.

A v temi, v tišini mu je legla teža s trepalnic, je izginila utrujenost in zavedel se je jasno, kam je prišel, da je sam, daleč od doma, in da je neizmerna razdalja med njim in med materjo, da je za hribi, na koncu sveta tista tiha izba, kjer je tako prijetno spal. Stisnilo ga je za grlo, zaihtel je.

„Tih!“ se je oglasilo iz teme.

Lojze je tiščal odejo k ustom, da bi se ihtenje ne slišalo.

V tišini, v mučnem polsnu, v rezki žalosti, ki je grizla v srcu, so se mu misli čudno zmedle, niso več razločevale resnice od sanj . . .

Spominjal se je očeta — šel je v tuji svet, med tuje ljudi, ki so hudobni in neusmiljeni. Bog vedi, kaj so mu naredili, Bog vedi, kje spi zdaj, sam in žalosten, v temni tuji izbi, kjer čakajo strahovi pred oknom, pred durmi, čakajo in plezajo gor, iztegajo roke, prihajajo bliže . . .

Zdrzil se je, strepetal je — to je bil on sam, ni bil oče . . . strahovi čakajo in plezajo gor, prihajajo k

**„Kam sem zašel?
Kje so mati, zakaj
so me pustili tako
samega?“**

**Lojzetu so začele
solze kapati na
roke.**

**„Kaj pa se cmeriš
ti tam?“ je zakričalo
rezko.**

njemu, iztegajo roke . . . Zakričal je, zdramil se je.

„Tih!“

Čelo mu je bilo potno. Spet je pritisnil odejo k ustom, da bi se ne slišalo ihtenje.

Spominjal se je brata. Tako je bil bolehen in slaboten in krmežljav, pa je šel v tuji svet med tuje ljudi, ki so hudobni in neusmiljeni. Kaj so napravili z njim, Bog vedi — še braniti se ni mogel, vdan in slaboten, kakor je. Poslušal je mirno, ko so kričali nad njim, sklonil se je in je zaprl oči in ni zinil besede, ko so ga bili s pestjo . . .

Strepetal je — to ni bil brat, on sam je to in hudobni ljudje, veliki, debeli in rdeči, kriče nad njim in ga bijejo s pestjo . . . Zakričal je in se je zdramil.

Nekaj je zaškripalo, stopilo je na tla in je prišlo k postelji. Lojze si ni upal dihati, zabezlo ga je od strahu.

„Ali boš tiho, ti? Pojdeš spat na mostovž! Kaj misliš, da si sam?“

Smrdeča sapa mu je dihnila v obraz, zgrabila ga je trda roka in ga stresla za ramo, da je zaječal.

Izpustilo ga je, postelja je spet zaškripala in vse je bilo tiho.

Obšla ga je brezupnost, kakor je ni čutil nikoli.

bo še

iz življenja naših far po Evropi

anglija

Osemdesetletnica Jožeta Pavliča — Dne 3. marca je naš rojak iz Londona, eden od najzvestejših Slovencev in katoličanov naše skupnosti v Veliki Britaniji, praznoval 80-letnico svojega rojstva.

Jože Pavlič se je rodil 3. marca v Ratju, župnija Hinje v Suhi Krajini. Ob izbruhu druge svetovne vojne je bil med prvimi, ki se je pridružil slovenskim domobrancem v boju proti komunistom, kajti kot preprost suhokranjski kmet je razumel, da ni šlo komunistom za boj proti okupatorju ampak v prvi vrsti za oblast in to pod okriljem „Stalinove internacionale“.

Ko so ga dogodki leta 1945 prisilili, da se je umaknil z domobranci v Vetrinj na Koroško, je tam kmalu, s čisto naravnim občutkom, spoznal, da Angleži ne delajo tega, kar so govorili in se je umaknil iz begunskega taborišča, medtem ko so vračali domobrance. Mnoge med njimi je skušal pregovoriti, da naj ne nasedajo Angležem, ko so jim govorili, da jih prevažajo v Italijo. V glavnem mu niso verjeli. Za vse, ki

Gospa Silva Lehmann

so bili vrnjeni in pobiti, mu je žal, še posebno pa za rojake iz domače vasi. Neprestano žaluje za sovaščanom bogoslovcem Robovim Francem, ki je bil po študiju tik pred novo mašo. Vesel pa je, da se je rešil vsaj sovaščan g. Ciril Turk, Španov gospod, ki je danes župnik za Slovence v Stuttgartu.

Z mnogimi drugimi begunci je prispele v Anglijo 27. maja 1948. V začetku je delal na angleških farmah, po dobrih treh letih pa se je pridružil enemu največjih angleških gradbenih podjetij „TAYLOR WODROW“, kjer je ostal do konca svoje delovne dobe. Leta 1979 se je Jože upokojil in od takrat je najbolj reden obiskovalec našega Slovenskega doma in vseh slovenskih prireditev.

Najbolj pomembno v Jožetovem življenju je pa to, da je kljub 45 letom zdomstva, s tem, da se v teh letih nikdar ni vrnil v domovino, ostal pristni Dolenjec, prebivalec svoje vasi Ratje v

Suhi Krajini. Ves časa neomajen in zvest v svojem prepričanju — poštenjak čez vse; skratka človek, v katerem ni zvijače. Mi, njegovi prijatelji, Jožeta vedno radi poslušamo, ko pripoveduje v klenem suhokranjskem narečju o življenju, običajih in navadah njegovih ljudi izpred 45 let.

Ko mu izrekamo najboljše želje ob njegovi osemdesetletnici življenja, mu želimo, da bi še lahko doživel vrnitev v svojo domačo vas, kateri je ostal 45 let zdomstva in begunstva tako zvest in jo tako ljubi.

Jožetu se zahvaljuje ob njegovem častitljivem življenjskem jubileju tudi slovenska katoliška misija v Veliki Britaniji, katere zvesti podpornik je bil vsa leta od svojega prihoda v Anglijo.

Bog mu naj da še mnogo zdravja in mnogo let!

Krst Marka Anthonyja Frasa. — Maksu in Ani Frasa iz Bedforda se je rodil dne 9. oktobra 1989 že sedmi vnучek Anthony, ki smo ga krstili v nedeljo, dne 25. februarja 1990, v cerkvi Naše Ljube Gospe v Kempstonu pri Bedfordu.

Staršema Alojziju in Christini Frasa čestitamo in triletnemu Davidu želimo veliko radostnega razpoloženja ob svojem malem bratcu Marku, ki se ga tako veseli.

Dobri dedek Maks bo letos 11. oktobra praznoval svojo 80-letnico življenja. V imenu slovenske katoliške misije v Angliji mu že vnaprej čestitamo.

Osmrtnici. — Dne 14. februarja 1990 je v Nottinghamu odšla s tega sveta v večnost gospa Silva Lehmann roj. Vončina.

Krst pri Frasovih v Kempstonu

Jože Pavlič, naš rojak iz Londona,
80-letnik.

Pokojna gospa Silva se je rodila v Ljubljani dne 13. 12. 1921. V svojih mladih letih je v Ljubljani sodelovala pri raznih cerkvenih pevskih zborih in celo pri gledališču. Njeno aktivno življenje v mladih letih je prav gotovo vplivalo na vse njeno kasnejše življenje. S tisoči drugih beguncev je tudi ona zapustila svojo Ljubljano leta 1945. Pri vračanju vojnih beguncev je bila gospa Silva poslana v Teharje, od koder ji je uspelo pobegniti in vrnila se je nazaj na Koroško. Usoda je tudi njo pripeljala v Anglijo že konec leta 1947.

Kljub raztresenosti naših ljudi po britanskem otoku je gospa Silva ostala vedno zavedna Slovenka in povezana z našim verskim življenjem. Rada se je udeleževala slovenskih maš, kadar je

Pokojna Greta Schoner

prišel naš duhovnik v Derby, in tudi drugih srečanj z rojaki.

Leta 1950 se je poročila z gospodom Karlom Lehmannom in živela sta ves čas v srečnem zakonu.

Skoraj eno leto je tiho in mirno prenašala svojo zahrbtno bolezen — veliko trpljenje, in v sredo, dne 14. februarja, na dan sv. Valentina, duhovnika in mučenca, je prav tako tiho in mirno zaspala v Gospodu.

Gospodu Karlu in družini izrekamo iskreno sožalje in zagotavljamo molitve za pokojno gospo Silvo in za vse, ki jih je njen odhod v večnost prizadel. Naj se dobra gospa Silva spočije v Gospodu!

Naša londonska Slovenka Greta Schoner nas je nenadoma zapustila in odšla v večnost dne 16. februarja 1990. Vse življenje je živela sama v središču Londona. Dokler ji je zdravje dopuščalo, je redno obiskovala Slovenski dom, slovensko mašo v kapeli in naše prireditve, pri katerih je aktivno sodelovala.

Rojena je bila 3. aprila 1909 v Brestanici ob Savi. Že kot mlado dekle je zapustila domovino in odšla leta 1939 s trebuhom za kruhom na Dunaj. Tam je dočakala konec vojne in kmalu nato, l. 1947, je iz Avstrije odšla v Anglijo. Po poklicu je bila vzgojiteljica in to je ostala tudi v Angliji, saj je vedno bila gospodinja in vzgojiteljica pri družinah z otroki.

Na njeni zadnji poti jo je spremljalo mnogo slovenskih in angleških prijateljev. Pogrebni obred je opravil slovenski župnik v Londonu g. Stane Cikanek na pokopališču v Kensal Green v zahodnem Londonu.

Žara z njenimi posmrtnimi ostanki je bila prenesena v domovino, kjer je bila položena v grob njenih najbližjih sorodnikov.

avstrija

LINZ

Predavanje o sv. deželi. — G. profesor Vinko Potočnik iz Maribora nam je v nedeljo, 11. 2., priredil *zanimivo predavanje* z dia slikami. Razložil nam je

vsako sliko posebej. Posebno zanimivo je bilo za nas, ki smo namenjeni 8. marca romati v sv. deželo. G. prof. se lepo zahvaljujemo.

Drugo nedeljo smo imeli v našem klubu *pustno zabavo*. Obisk je bil lep. S harmoniko sta nas zabavala g. Zlatko in g. Sadl. G. Zore nam je pa naredila flancate, da ni bil nihče lačen. Lepa hvala za ves trud in sodelovanje!

Da pa čas pustovanja v našem centru ni prenehal, smo v soboto, 24. 2., šli z avtobusom na Dunaj, da smo se tudi tam povesečili z našimi rojaki. Bili smo lepo sprejeti in postreženi. Ob dveh ponoči smo odpotovali zopet v Linz v veselem razpoloženju.

50. rojstni dan je obhajala žena našega organista Antonija Zore. Naš center je bil nabit do zadnjega kota. V imenu slovenske skupnosti jo je najprej pozdravil naš cerkveni odbornik Viktor Kerec iz Astena in se ji zahvalil in točno opisal njeno življenje med nami od leta 1957. V imenu Slovencev ji je podaril bogato košaro. V imenu pevcev pa jo je pozdravil in se ji zahvalil z lepim šopkom rož g. Martin Dominko. Nato jo je pozdravil še g. prof. Vinko Potočnik in rekel, da jo moramo s 50. letom imenovati za farovško kuharico zato, ker skrbi za oba duhovnika.

Obenem smo pa obhajali tudi še 5 rojstnih dnevo naših „rib“: g. Matilde Tkalec, Matilde Grandovec, Anice Sadl (zaradi bolezni ni bila navzoča), Kristijana Skala in Danijela Stillerja. G. Zore nam je postregla z dunajskimi rezki, hčerke so spekle pecivo. G. Tkalec, Grandovec in Skala so pa plačale vso pijačo. Naše žene in dekleta so imele v kuhinji polne roke dela, za kar se jim še posebej zahvaljujemo. Vsem „ribam“ čestitamo in se jim lepo zahvaljujemo!

Čestitka od g. Lavriča je prišla en dan prepozno po pošti in zato v njegovem imenu tudi čestitamo!

Seveda pa mi tudi čestitamo g. Lavriču za njegov god in rojstni dan, ki ga je vedno obhajal z našimi „ribami“. Njegovo mesto v našem centru je bilo po dolgih letih prazno. Manjkala je njegova pesem in šala. Vsi mu želimo še mnogo zdravih let in zadovoljnega počitka, med nami ostane vedno kakor smo ga imenovali: naš skrbni duhovni oče!

Jubilantka Zore, njen mož, otroci, zeti in vnučki v našem centru.

Ob praznovanju rojstnih dnevo naših „ribic“ v Linzu.

Maše v aprilu bodo zaradi veliko-nočnih praznikov vse nedelje po vrsti, razen na peto nedeljo. Verjetno bo tudi vstajenje na veliko soboto. Kdaj in v kateri cerkvi bo, vas bomo posebej obvestili. Vsem pa, ki greste domov, želimo vesele praznike vstalega Zveličarja!

belgija

LIMBURG-LIÈGE

V nedeljo, 11. 3. t. l., so se rojaki in rojakinje tretje starosti zbrali v Eisdenu k družinskemu popoldnevu. Naše skrbne žene so napekle raznih dobrot, moški zbor je po svoji pevski vaji istega dne pokazal, česa se je naučil, predsednik g. Stani Revinšek pa je ob sodelovanju naših harmonikarjev gg. Juršiča, Pušnika in Trinka s svojimi dovtipi poskrbel za dobro voljo. Iskrena hvala vsem, ki so sodelovali na katerikoli način. „Slomšek“ in Naš dom sta se dogovorila, da bosta božičnico, dan mater in očetov ter srečanje rojakov tretje starosti praznovala skupaj. Vsekakor pametna misel.

Naša velika noč: Velikonočno slavje bo kot vsa leta. Kraj in čas blagoslova jedil na veliko soboto ostanejo nespremenjeni. Slovesnost „vstajenja“ bo v Eisdenu v velikonočnem jutru ob 6. uri zjutraj. Na velikonočni ponedeljek bo velikonočna slovesnost v Hoevezavelu ob 9. uri dopoldne.

Pol ure pred obredi bo priložnost za spoved.

Naj bo naša velika noč v resnici Kri-stusova.

Smrt rojakinje: V Maasmechelenu je nenadoma umrla ga. Josée Udovč, poročena Martens, stara 52 let. Pepca je pred letom zelo skrbno organizirala pogreb svoje mame, kateri je bila od srca vdana. Poznali smo jo kot družabno, skrbno in delavno ženo, kateri življenje ni prizanašalo. Njen pogreb je pokazal, kako so jo ljudje spoštovali. Družini izražamo krščansko sožalje. Naj počiva v miru!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

SLOVENSKA VESELICA — 90. Ta tradicionalna kulturno-zabavna prireditev bo v soboto, 28. aprila 1990 (par

dni pred prvim majem), v župnijski dvorani FAMILIA v Gilly Haies, Charleroi. Začetek ob 18. uri: prihajanje ljudi.

Pri kulturnem delu programa bomo imeli letos, če Bog da, kar dva zbora: slovenski pevski zbor Slomšek iz Limburga, ki bo zapel venček slovenskih narodnih pesmi. Nato bo pa nastop Mladinske skupine župnije sv. Roka — Dravljje, Ljubljana.

Od 20. do 1. ure ponoči bo pa pri „domači zabavi“ sodeloval nam dobro znan ANSAMBEL OTO LESJAKA iz Hildena, Nemčija, ki že več let prihaja

Posnetek letošnjega VABILA „slovenske VESELICE — 90“.

CLUB PRIVÉ

V soboto **28.**
aprila 1990

Slovenska

V župnijski dvorani
Salle "FAMILIA" v GILLY-Haies
(Charleroi)

VESELICA 90
SOIRÉE SLOVÈNE

Začetek ob 18.

med nas in žanje vedno izreden uspeh!

Tudi letos bo potekal večer v res pristni domačnosti, kar je sploh odlika dosedanjih naših prireditev. Gostje iz Ljubljane bodo še po svoje pripomogli k zbliznanju rojakov in rojakinj na tujem z domovino!

V začetku aprila boste vsi prejeli posebno vabila. Pridite res VSI, ki še čutite v sebi, da vas je rodila slovenska mati, s svojimi prijatelji in znanci. Od vašega odziva zavisi v veliki meri bodočnost naših veselic!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Velikonočna obnova in obredi velikega tedna — Ves postni čas nas Cerkev vabi, da bi se bolj in bolj poglobljali v Kristusovo skrivnost odrešenja, da se bomo resnično spreobrnili in s čistimi srci obhajali velikonočno skrivnost. Velikonočna obnova in obredi velikega tedna nam bodo v veliko pomoč, da bomo svoje življenje oblikovali po Kristusu.

Na cvetno nedeljo, 8. aprila, se bomo ob treh popoldne zbrali v dvorani za nagovor in razgovor o vprašanih, ki so v našem času in v naših razmerah odločilna za naše duhovno življenje, ob petih pa bo v cerkvi bogoslužje cvetne nedelje, posebej za mlade bo na cvetno nedeljo ob treh popoldne verski razgovor v Domu.

Ob svetovnem letu mladih vabi pariški kardinal Lustiger mlade na cvetno soboto, 7. aprila, ob šestih popoldne na Parvis Notre-Dame k bogoslužju cvetne nedelje.

Na veliki četrtek in veliki petek, 12. in 13. 4., bo nagovor in razgovor ob osmih zvečer, ob devetih pa bogoslužje velikega tedna. Na veliko soboto, 14. aprila, bo nagovor in razgovor ob sedmih zvečer, ob osmih velikonočno bogoslužje in blagoslov velikonočnih jedi. Na veliko noč, 15. aprila, ob petih popoldne praznovanje velike noči.

Ansambel, ki gostuje na naši veselici — 90.

Vsakokrat tudi priložnost za zakrament sprave (spoved).

Položaj v Sloveniji in demokratične perspektive razvoja. — Nedeljo, 18. 2. smo posvetili položaju v Sloveniji. Maša je bila darovana za slovenski narod, da bi ga božji blagoslov spremljal na poti in svobodno demokratično ureditev Slovenije. V zbrani molitvi smo tudi prisluhnili novoletnemu pozivu slovenskih škofov: „Pri večjem zavzemanju za splošno blaginjo nas končno ovira premajhna pripravljenost za politično delo . . . Prava politika je prizadevanje za splošno blaginjo posameznika, družbe in naroda. Tako politično delo je naša dolžnost . . . Dolžnost pravega političnega delovanja pa še posebej veže krščanske laike . . . Skupaj z drugimi bodo v enakopravnem pogovoru in sodelovanju iskali rešitve, ki se ujemajo s krščanskim pogledom na družbeno in zasebno življenje. Škofje in duhovniki imamo

dolžnost z evangelijskega in moralnega vidika pripravljati in spodbujati vernike k zrelemu in odgovornemu političnemu delu.“

Po maši je Društvo Slovencev v Parizu organiziralo v dvorani srečanje pod geslom: „Položaj v Sloveniji in demokratične perspektive razvoja“. Polna dvorana je bila dokaz, da se naši ljudje resno zanimajo za dogodke doma.

Predsednik Društva Slovencev v Parizu dr. Janez Zorec je pozdravil vse udeležence in poudaril zgodovinski pomen srečanja slovenskih krščanskih demokratov iz Slovenije in v svetu. G. Čretnik, ki je vodil zborovanje, je predstavil posamezne govornike in podčrtal, da je po zastopstvu raznih dežel to zborovanje že podoba

Delni pogled na dvorano ob govoru prof. Peterleta

Prof. Lojze Peterle govori v Slovenskem domu v Parizu (desno prof. dr. Capuder, levo prelat Čretnik).

bodočega Svetovnega slovenskega kongresa.

Najprej je govoril prof. Lojze Peterle, predsednik Slovenskih krščanskih demokratov in podpredsednik Združene opozicije v Sloveniji (DEMOS). Poudaril je, da segajo korenine slovenskega krščansko demokratskega gibanja globoko v zgodovino, saj so prvi začetki pred sto leti, točno 26. 1. 1890. leta. Nakazal je njihov program: spoštovanje človeka, svetost spočetega življenja, pomen in odgovornost družine, poslanstvo vzgoje in izobraževanja, potrebo po resni socialni politiki in zdravem tržnem gospodarstvu. Ta obširen in zahteven program pa zahteva socialni čut pri ljudeh in pri kristjanih še posebej zavest njihove socialne razsežnosti. Pri vsem pa je seveda potrebna politična izobrazba. Govornik je orisal delo in organizacijo DEMOSA in prizadevanja SKD na domačem in mednarodnem polju.

Univerzitetni profesor dr. Andrej Capuder je govoril o težavah slovenskih krščanskih demokratov, ki morajo po prisilnem 45-letnem molku in prega-

njanju iz nič napraviti vse; govoril je tudi o Svetovnem slovenskem kongresu in o reviji Zvon.

Dr. Marko Kremžar iz Buenos Airesa, načelnik Slovenske ljudske stranke, je izrazil svoje veselje nad srečanjem in svoje veselje ob upanju, da bo Slovenija kmalu res svobodna in da bo slovenska politika zopet temeljila na ljubezni do slovenstva. Zastavil je problematiko, o kateri razpravlja v svojih knjigah: kako iz totalitarnega socializma najti pot v svobodno demokratično družbo. Dr. Peter Klopčič iz Kanade je kot finančni strokovnjak nanižal vrsto vprašanj, s katerimi se bo bodoča Slovenija srečala v svoji finančni in zunanji politiki, kjer bo v skupni evropski narodni politiki morala računati z Združeno Nemčijo in njeno težnjo, da pride na Jadransko morje.

Dr. Jože Bernik iz Chicaga je govoril o važnosti povezave med Slovenci doma in v zdomstvu, o narodni spravi, ki jo nekateri že poskušajo izrabiti, da bi si zagotovili, če že ne dosejanje stolčke, pa vsaj svoj vpliv, in o Slovenski izseljenski matici, ki je bila samo podaljšana roke partije in je zakrivala, da smo izgubili eno celo generacijo.

G. Marjan Struna se je vprašal, kdo podpihuje in komu služi spor med Slovenci in Srbi, s katerimi se bomo v prvi vrsti, ne pa z Albanci, morali v bodočnosti razgovarjati, da uredimo medsebojne odnose, bodisi v isti bodisi v drugi državi.

Dr. Branko Zorn je poudaril pomen Svetovnega slovenskega kongresa za poživitev slovenske identitete v zamejstvu in zdomstvu.

G. Franc Turšič bi rad vedel, ali bodo tudi begunci pritegnjeni k oblikovanju

bodoče Slovenije, „pozablja se na naše trpljenje in nikjer ni govora o naših pravicah“, je dejal.

G. Vinko Žakelj iz Belgije je predstavil izseljensko problematiko: kaj domovina napravi za naše ljudi zunaj in kaj naši ljudje zunaj lahko napravijo za domovino. Kar se tiče Slovenske izseljenske matice, podružnice notranje uprave, čimpreje izgine, tembolje bo zanj in za izseljence.

Predavanja in debata so vsestransko osvetlila slovensko problematiko v sedanjem trenutku, ko se doma pripravljajo volitve, kjer imajo eni vsa sredstva na razpolago, drugi pa samo svoj idealizem. Debata je tudi osvetlila različne silnice, ki se križajo na našem področju in s katerimi morajo, hočeš, nočeš, računati vsi slovenski javni delavci, ko je njihov cilj: vključiti svobodno Slovenijo kot enakopravnega partnerja v Evropo. Vsi udeleženci so z največjim zanimanjem in pazljivo sledili izvajanjem in debati, ki se je končala s Prešernovo „Zdravljico“ kot novo slovensko himno. Ob koncu so še vsi podpisali majniško deklaracijo iz leta 1989.

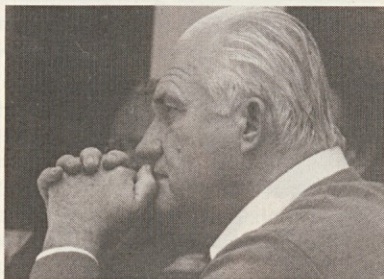
Pustno srečanje v soboto, 24. 2., je ob lepi udeležbi in prijetnem domačem razpoloženju pokazalo, da smo Slovenci veseli ljudje.

Literarni večer v nedeljo, 4. 3., — „Narod brez spomina je narod brez bodočnosti“, je poudaril v uvodni besedi predsednik DSP dr. Janez Zorec, ki je tudi povezoval posamezne točke večera. Ta je bil posvečen predvsem Prešernu, pa tudi vsem drugim, ki so gojili slovensko besedo. Najprej so otroci zapeli Pesem o Prešernu (Ljubka Šorli). Dijaki so nato s p. Kejzarjem recitali Prešernovo Šmarno goro, Gregor pa je v francoščini prebral nekatere odlomke Krsta pri Savici.

V drugem delu sta Ciril Guštin in Janez Ložar iz Cankarjevih Podob in sanj prebrala črtico Konec. Nato so gdč. Mira, Ciril Guštin, Janez Ložar in Janez Zorec recitali iz pesmi Francéta Balantiča, ki je bil sežgan v Grahovem, in gospa Verena in gdč. Mira iz pesmi Ivana Hribovska, ki je bil ubit po maju leta 1945.

Ob koncu sta gospa Verena in gdč. Mira prebrali odlomek iz romana Jutri čez Jordan, ki ga je napisal v Trstu

Dr. Marko Kremžar iz Buenos Airesa

živeči Alojz Rebula. Rebulova zgodba se dogaja v drugi polovici 13. stoletja pred Kristusom, pa je vendar polna sodobnih problemov, ki jih zlasti izseljenci lažje razumemo, ker jih vsak dan živimo . . .

Za zaključek je zbor Naš dom pod vodstvom ge. Minke zapel tri Prešernove pesmi: Luna sije, Slovenska dežela in Zdravljico.

Društvo Slovencev v Parizu vabi na *pomladansko srečanje*, ki bo v soboto, 28. aprila. V svoji sredi bomo imeli *oktet „Simon Gregorčič“ iz Kobarida*. Ob sedmih zvečer bo maša v cerkvi, ob osmih nastop okteta v dvorani, nato pa družabno srečanje. Nastop okteta iz Kobarida je gotovo še en razlog več, da vsak, ki ljubi slovensko pesem in domačo družbo, na srečanje pride.

DAMMARIÉ-MELUN (Seine-et-Marne)

Skupno mašo bomo imeli na cvetno nedeljo ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

G. Anton Janeš iz Ferrièresa se je moral v Parizu podvreči operaciji v kolku, pa upamo, da bo na cvetno nedeljo že med nami, kjer nikdar ne manjka.

LOIRET

Na velikonočni (vüzemski) ponedeljek bomo skupaj praznovali veliko noč v Chilleursu. Maša bo ob pol enajstih dopoldne, eno uro pred mašo priložnost za zakrament sprave.

Srečanje slovenskih izseljencev na Višarjah

V nedeljo, 5. avgusta 1990
ob 13. uri
SLOVESNA MAŠA

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Naj vstali Kristus vodi vse naše življenje! Veliki teden je višek cerkvenega leta. Skupno bomo praznovali skrivnosti našega odrešenja: cvetno nedeljo kot tudi veliko noč po nedeljskem redu.

Veliki četrtek: v Bruayju maša ob 17. uri, v Lievinu ob 19. uri.

Veliki petek: v Mericourtu ob 15. uri, v Lievinu ob 19. uri.

Velika sobota — blagoslov jedil: v Mericourtu ob 11. uri, v Lievinu ob 12. uri, v Bruayju ob 13. uri.

Vstajenjska maša z obredi velike sobote bo v Lievinu ob 20. uri.

Kot vsako leto bomo šli tudi letos v naš „Emavs“ v Guillaume-Mesnil pri Lisieuxu. Ob 11. uri prilika za spoved in nato sv. maša. Vsi iz okolice prisrčno vabljeni!

Po *krstu* so postali božji otroci: Roman Laastri, Viljem Leon Otmar Depoilly, Florine Nadine Lecomte, Maud

Sylvy Kuchta in Maksim Hektor Proyart. Želimo jim obilo božjega blagoslova.

Vsem rojakom milosti polne praznike vstajenja!

KNUTANGE

V petek, 9. februarja, je umrl v bolnici g. Viktor Durn v starosti 90 let, doma iz Vipave. Prišel je v Francijo še pred vojno in se poročil s Francozinjo, ki je pa umrla mnogo pred njim. Hvala Bogu, da je imel tu nečakinjo Majdo, ki je vsa leta njegovega vdovstva in še posebej zadnja, ko je bil star in vedno bolj bolan, pridno in potrpežljivo zanj skrbela, bodisi da je bil na domu ali pa v bolnici ali hišah za stare ljudi.

Imel je med vojno in po njej gostilno in Slovenci so radi tja zahajali. Imeli so jo za slovensko. Poleg tega je bila tam tudi avtobusna postaja in so ljudje raje čakali avtobus znotraj na gorkem kot pa zunaj na mrzlem in če so bili žejni, tudi ob kozarčku vina ali skodelici kave.

Preizkušnje mu niso bile prizanešene. Naj mu bo Gospod sam zdaj luč in pokoj in mir.

nemčija

ZAHODNI BERLIN

Danes začenjam zapis iz Zah. Berlina s pesmijo Ivana Cankarja, ki jo je objavil v romanu Kurent:

Posnetek prikazuje eno izmed postaj Križevega pota ob stezi na Sv. Višarje.

Ali veste, kdo je ta Križev pot naslikal in kdaj?

Odgovore pošljite po možnosti na razglednicah z višarskimi motivi (gotovo jih boste dobili pri svojih dušnih pastirjih) na naslov: SSKIE, PB/BP 22, 3630 Maasmechelen 1, (L) BELGIJA. Prvih deset pravih odgovorov bo nagrajenih!

O domovina,
ko te je Bog ustvaril,
te je blagoslovil z obema rokama
in rekel:
Tod bodo živeli veseli ljudje.

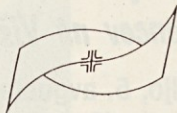
Ko je Cankar uporabil besedo „domovina“, je gotovo mislil na svojo ožjo domovino — Slovenijo. Da „tod živijo veseli ljudje“ smo začutili tudi berlinski Slovenci, ki smo se 10. februarja zbrali na proslavi in zabavi ob SLOVENS-KEM KULTURNEM PRAZNIKU. Ansambel „Ski“ iz Kranja in oktet „Studenček“ iz Celja sta nam z instrumentalno in pevsko izvedbo potrdila Cankarjeve besede, da „tod živijo veseli ljudje“.

Dalje beremo v Cankarjevi pesmi:
*Vse, kakor je rekel, se je zgodilo;
bogatejši so pač drugi jeziki;
pravijo tudi, da so milozvočnejši
in bolj pripravi za vsakdanjo rabo
ali slovenska beseda
je beseda praznika, petja in
vriskanja.*

*Iz zemlje same zveni
kakor velikonočno potrkavanje
in zvezde pojo,
kadar se na svoji svetli poti ustavijo
in se ozro
na čudežno deželo pod seboj.
Vesela domovina,
pozdravljena iz veselega srca!*

To, da je „slovenska beseda beseda praznika, petja in vriskanja“, so potrdili

90. deutscher Katholikentag
Berlin 1990 e. V.

„Wie im Himmel so auf Erden“
Slovenci iz Zah. Berlina vabimo
Slovence iz Zah. Evrope na

KATHOLIKENTAG,

ki bo od 23. 5.—27. 5. 1990.

Svoj prihod sporočite na naslov:
Seelsorgeamt für Slowenen, Ko-
lonnenstraße 38, 1000 Berlin 62,
Tel.: 030 / 788 19 24.

ob Slovenskem kulturnem prazniku vsi: recitatorji, pevci, ansambel „Ski“, posebej pa še oktet „Studenček“, ki je vse navzoče narodno, kulturno in duhovno obogatil s trinajstimi zapetimi pesmimi.

24. februarja smo Slovenci bili zopet skupaj, na PUSTOVANJU, ki ga je organizirala Slovenska kat. misija. Bil je to večer Slovenije v malem. Zato bi Cankar lahko dejal:

*Nazadnje mu je ostalo polno
perišče lepote;
razsul jo je na vse štiri strani,
od štajerskih gorc do strme tržaške
obale
ter od Triglava pa do Gorjancev*

„Starka in stavec“
— prva nagrada
na pustovanju v
Zah. Berlinu.

in je rekel:
Veseli ljudje bodo živeli tod;
pesem bo njih jezik
in njih jezik bo vriskanje!

Ansambel Veseli Zasavci nam je pri- nesel že drugič v Berlin košček domo- vine. Skupaj s K. Božičem, glavnim or- ganizatorjem, Kristino, Baro, Treziko, Slavkom, Ivanko, Francijem in kelnarji, je bil to zares večer pesmi, vriskanja, plesa, mask . . .

Osrednji trenutek večera je bilo ocenjevanje in odkrivanje mask. Za pet nagrad se je prijavilo 34 mask — toliko jih že dolgo ni bilo. Prvo nagrado so določili paru „starka in stavec“, ki sta s svojim nastopom prikazala, da se lahko dva, kljub starosti, imata rada; „da ljubezen nikoli ne mine“ (1 Kor, 13, 8).

Presenečenje in veliki vzdih je nastal takrat, ko se je „stari par“ odkril in smo zagledali Karla ml. in Francija. Oba sta dobila aplavz vseh za lepo masko.

„Pesem in vriskanje“ se je poleglo šele v jutranjih urah. Veseli, da smo bili berlinski Slovenci skupaj; veseli, da smo bili skupaj z ansamblom Veseli Zasavci, smo se v nedeljo težko razšli. „Na svidenje“ in „srečno pot“ v Slove- nijo, deželo pod Triglavom, je bil klic članom ansambla, ob slovesu v do- movino.

STUTTGART-okolica

Beremo II. del škofovega pisma. — Tukajšnji škof dr. Walter Kasper je za letošnji postni čas izdal II. del svojega pastirskega pisma o „Posredovanju

Slovo od ansambla „Veseli Zasavci“ v Zahodnem Berlinu.

Württembergski Michaelsberg je že ponovno privabil rojake k šmarnični pobožnosti 1. maja ali na Vnebohod. Če je bilo lepo vreme, se je tudi piknik lepo obnesel.

vere bodočim rodovom. Nosi naslov: „Posredovanje vere v zakonu in družini“. Med drugim je škof Kasper zapisal: „S posredovanjem življenja je posredovanje vere tesno povezano. Starši ne utegnejo posredovati otrokom samo življenja in časnih dobrin, pač pa jim lahko posredujejo tudi luč in moč za polnost življenja, ki prihaja le od Boga. Po besedah koncila so

Skozi 11 let je slovenska župnija v Stuttgartu organizirala počitniški teden za slovenske šolarje v Brandenburg na Tirolskem. To je bilo veselja ob igrah, na sprehodih, ob športu!

starši prvi oznanjevalci vere svojim otrokom.“

Slovenski prevod omenjenega škofovega pisma je oskrbel naš župnijski pomočnik v Ulmu, dr. Marko Dvorak, za kar smo mu zelo hvaležni. Škofija ga je dala natisniti v 2000 izvodih, da ga rojaki lahko berejo v svojem jeziku.

Volit bomo šli. — Rojaki na našem področju kažejo veliko zanimanja za aprilске volitve v Sloveniji. Predstavitve strank in njihovih predstavnikov v 8. številki Družine smo bili zelo veseli, saj dobivamo sicer premalo potrebnih informacij. Res je, da z ozirom na gospodarski program kristjan lahko voli različne stranke, ko pa gre za svetov-

Dvojezično izobraževalno šolo za ženske poklice v Št. Petru pri Št. Jakobu na Koroškem v Avstriji, ki jo vodijo slovenske šolske sestre, redno obiskuje okrog 70 deklet. Med 21 učenkami lanskega zaključnega razreda je bila tudi Brigita Boldin (srednja v prvi vrsti), katere družina živi pri Ludwigsburgu na Württemberskem. Po povratku v Nemčijo je takoj dobila dobro službo.

Cvetna nedelja privabi več ljudi v cerkev kot navadne nedelje med letom. Takrat se veselijo butaric tudi otroci. (Posnetek iz Aalena v Nemčiji).

nonazorsko vprašanje in vprašanje spoštovanja življenja od spočetja do smrti, se bo kristjan po mirni vesti lahko odločil le za eno od tistih strank, ki zastopa do teh vrednot pozitivno stališče. — V tozadevno informacijo smo fotokopirali nekaj člankov iz Družine in jih razdelili na interesente. Številni rojaki bodo šli volit v domovino, tako vsaj zagotavljajo.

Kaseta, ki veliko pove. — Cela vrsta rojakov na našem področju si je v zadnjem času nabavila kaseto originalnih posnetkov pesmi in godbe slovenskih vojakov-domobrancev iz leta 1944. Izdali so jo preživeli „slovenski Makabejci“ pod naslovom „Slovenske zemlje čuvarji“. V komentarju, ki spremlja pesmi in godbo, izvemo za resnično podobo in cilj njihovega boja. Pesmi so ena sama melodija ljubezni in zvestobe do slovenskih narodnih izročil, katerih vsebino lahko strnemo v geslo „Bog — narod — domovina“. Ta kasetna resnično odpira oči.

Krofi v Heilbronnu. — Pristine predpustne krofe ali „pohanje“ smo okušali na družabnem večeru v Heilbronnu v soboto, 24. februarja. Naše pridne gospodinje so jih napekle doma in jih razstavile po mizah, da so bili na razpolago vsem udeležencem večera. Hvala jim za to lepo gesto. Ker so bili navzoči tudi trije „muskontarji“, pusta v manjšem obsegu res ne bi mogli lepše praznovati.

Polna dvorana v Esslingenu. — Na pustno nedeljo, 25. februarja, smo imeli tradicionalno družabno prireditev v Esslingenu. Dvorana je bila polna. Veseli fantje so drobili valčke in polke, da je bilo veselje. Tombola je zainteresirala staro in mlado. Za slovenski misijon na Madagaskarju smo nabrali 800 DM. S tem je povedano, da je bilo res lepo na pustovanju v Esslingenu.

Operni pevec med nami. — Blizu štirinajst dni se je v Stuttgartu mudil znani slovenski operni pevec Janez Vasle, ki živi v Argentini. V naše mesto je prišel na povabilo Radijskega simfonijskega orkestra Stuttgarta, da nastopi kot basist pri oratoriju *Les-Beatitudines* (Blagri) francoskega komponista C. Francka. Program je izvedla simfonija v Stuttgartu 2. marca v Liederhalle, gostovat pa so šli tudi v

Mannheim, Frankfurt in Köln. Gospodu Vasletu naše iskrene čestitke in zahvala, da je pri maši v Esslingenu zapel pesem „Ko zarja zjutraj se razgrinja“, za kar je žel bogat aplavz.

FRANKFURT

Pustno veselje nas je v soboto, 24. februarja, spet pripeljalo skupaj in dvorano na Holbeinstr. smo povsem napolnili. Tudi maškar ni manjkalo. Petčlanski ansambel je poskrbel za prijetno razpoloženje, tako, da so prišli na račun mladi in stari. Tokrat so se tudi otroci dobro izkazali, saj so ob desetih zakopali „bojno sekiro“ in prenehali s streljanjem. Zvesti sodelavci so postregli s krofi in zelookusnimi kranjskimi klobasami, pa tudi žeje ni nihče trpel. Pol ure po polnoči smo praznovanje zaključili, s pospravljanjem pa smo končali ob treh zjutraj, za kar gre pridnim sodelavcem toplja zahvala. Sicer je župnik vse povabil tudi k nedeljski maši, a izgleda, da so nekateri povabilo „preslišali“ ali pa jih je pust preveč „pobodu“. Upajmo, da jih bo vsaj postni čas streznil in vrnil k duhovnim vrednotam. Saj je pred nami največji cerkveni praznik in kot na vsako praznovanje se je treba nanj pripraviti.

V Darmstadtju je v 62. letu starosti našo skupnost *prehitro zapustil* Leopold Eremita, ki je po kratki in težki bolezni umrl 30. januarja. Za božič se je iz bolnice vrnil med nas in z nami praznoval Jezusovo rojstvo, zdaj pa skupaj z njim že čaka na vstajenje. Slovenski in nemški župnik sta ga v ponedeljek, 5. februarja, pospremila na pokopališče v Griesheimu. Naj mu bo lahka tuja zemlja! Domačim pa izrekamo iskreno sožalje.

HILDEN

V Hildnu in okolici, pravijo Slovenci, se vrtil vse po utečenem redu. Vsako drugo nedeljo je domače bogoslužje pri sv. Jakobu, ki se ga redno udeležuje lepo število rojakov. To je naše veliko veselje, menijo mnogi med nami, saj je srečanje Slovencev na tujem kot doživetje domovine. Mnogi že več kot trideset let živijo tukaj in vedno večkrat se sliši misel, da vse bolj pogrešamo domovino. Seveda se je vsak po svoje prilagodil, privadil tukaj-

G. Martin Mlakar, župnik v Hildnu

šnjemu življenju, toda klic doma, od koder smo prišli, ni zamrl. Tako so srečanja prava obogatitev in razvedrilo za duha. Hvaležnost se nabere v srcu za vsako srečanje, še posebej pa za tisto pri maši, kjer se okrepi duša v novi povezanosti z Bogom za vse dnevne napore življenja. Obenem pa se utrjujejo vezi med nami.

Nekoliko pozno pa vendar se moramo s tem v zvezi spomniti našega župnika g. Martina Mlakarja, ki vztrajno zbira in vabi v slovensko skupnost. Lani je obhajal pomemben življenjski jubilej. Srečal se je z Abrahamom. Sploh je imel v tem smislu Abraham lani veliko opraviti med trdnimi in vztrajnimi člani slovenske skupnosti. Kar 11 mož in žena je obhajalo enako visok življenjski praznik. Tako je bil svetopisemski očak kot simbol zrelih let kar naprej na obisku pri nas. Nekakšna krona vseh praznovanj je bil seveda okrogli rojstni jubilej g. župnika. Njemu in vsem ostalim smo skupaj zapeli. Ko ob taki priliki zadoni ona narodna:

*Zabučale gore,
zašumeli lesi,
oj, mladost ti moja,
kam si šla, oj, kje si . . .*

se nehote tu in tam utrne solza z

očesa. V njej je bila morda strnjena vsa grenkoba življenjskih preizkušenj preživetih let. Toda na obrazih je bilo veselje, sad optimizma ob darovih, ki smo jih prejeli.

Vsem našim sodelavcem in rojakom, ki so tedaj ali pa kasneje obhajali takšno osebno slavo, tudi tukaj želimo vse dobro in predvsem darov nebeškega Očeta za naprej. G. Mlakarju pa se ob tej priliki tudi iz srca zahvaljujemo za desetletno delo med nami in mu še posebej želimo božjega blagoslova v njegovi odgovorni službi. Obenem naj zapišemo še željo, da bi vsi verni rojaki obnovili v sebi zavest, kolik dar je za našo skupnost duhovnik med nami. On prinaša našim družinam Duha. Zato naj bi ga skrbno podpirali v njegovih prizadevanjih in se tudi medsebojno vzpodbujali k zvestobi slovenski krščanski skupnosti v našem mestu in okolici.

Slovenka iz Hildna

OBERHAUSEN

Okrog pustnega časa smo imeli več lepih srečanj. Na pustno soboto smo bili v Wettru. Po bogoslužju je bila napovedana kulturna prireditev ob slov. kulturnem prazniku. Otroci slovenskega dopolnilnega pouka so se skrbno pripravljali pod vodstvom učiteljice gospe Marije Krajnc.

Med bogoslužjem smo pozorno prisluhnili pastirskemu pismu slovenskih škofov za postni čas. Prvi del v povzetku, drugi skoraj v celoti. Res pomenljivo razmišljanje voditeljev slovenske

Cerkve v teh prelomnih časih. Zbrano smo sodelovali pri bogoslužju božje besede.

Medtem je učiteljica pripravila dvorano pod cerkvijo za kulturno prireditev. Govorila nam je o življenju in delu našega največjega pesnika in sliki in besedi. Skrbno izdelan plakat je predstavljaval pesnikovo domačijo in faksimile njegove pisave. Nad vsem napis: Največ sveta otrokom sliši Slave. Otroci so deklamirali izbrane pesmi. Prisluhnili smo tudi krajšemu premišljevanju o kulturi.

Isti program ob prav tako enkratni udeležbi smo teden prej doživeli že v Krefeldu. Tu je proslavo obogatil vokalni kvintet „Slovenski fantje“ iz Moersa. Sodelovanje med Slovensko dopolnilno šolo in Slovensko kat. župnijo se je v obeh primerih pokazalo kot dobro za slovensko skupnost v obeh krajih. Upamo, da bo ta izkušnja odprla pot k pravemu povezovanju in sodelovanju, kakor bi lahko bilo že leta nazaj.

V obeh krajih so nam dobre gospodinje pripravile vsakovrstnih dobrot in se jim še enkrat iz srca zahvaljujemo.

Obhajanje *slovenskega kulturnega praznika* v Moersu sta pripravili pevski skupini Slovenski cvet in Slovenski fantje. O tem pa smo že poročali prejšnji mesec.

Že lep čas nismo v naših poročilih omenili skupnosti v Castropu. Zadnje čase nas je vse več pri maši. Niso se pomnožili Slovenci tod okrog, pač pa se vse bolj povezujejo med seboj iz širšega področja. Več veselja nastane in tako privabi še tega in onega, ki do sedaj ni prihajal med nas. Posebej lahko poudarimo, da je nastalo novo vzdušje, ko je nekaj družin začelo s

prakso obiska slovenskega bogoslužja ne samo v enem kraju, ampak vsakokrat tam, kjer je v bližini. Čeprav je treba prevoziti nekaj več kilometrov in narastejo tedenski družinski izdatki, je pa vrnjeno v obliki veselega srečanja pri maši in po njej. Lüdenscheid, Wetter, Castrop in najbolj pogumni najdejo od časa do časa še sosednji Bergneustadt, ali pa bergneustadtski Slovenci nas, to so kraji zapovrstnih srečanj samih veselih ljudi. Tako lahko povabimo: pridite še, povabite še koga. Samo krepke prijateljske vezi med nami ohranjajo možnost gojitve krščansko-narodnih vrednot.

Pri maši je do letošnjega leta vedno spremljal naše petje mladi organist Igor Lamprecht. Čeprav je študiral, si je redno vzel čas in z veseljem prihajal k slovenski maši, da nas je podprl pri petju. Igor, prav lep „Bog povrni“ ti izrekamo na tem mestu. Vsi ti želimo mnogo sreče in uspehov v osebnem in poklicnem življenju.

V Castropu se že vsa leta zbiramo po maši v gostilni pri naši Marici. Potrudi se in nam za večje praznike pripravi obloženo mizo. Po domače smo postrežni. Hvaležni smo za gostoljubje in požrtvovalnost.

O medžupnijskem *mladinskem srečanju* v Münchnu naj govori zapis dveh udeleženk sester Štokelj iz Essna.

Slovenski mladinci iz župnije Oberhausen smo potovali v München, kjer smo preživeli nekaj lepih dni. Odšli smo v soboto zgodaj zjutraj. Po dolgi poti so nas mladinci na župniji v Münchnu zelo lepo sprejeli. Kosilo smo imeli v Slovenskem misijonu, kjer smo tudi prenočevali. Popoldne smo si

skupaj z vrstniki ogledovali olimpijsko mesto. Posebej nas je zanimal 390 m visoki olimpijski stolp. Z njega smo imeli prekrasen razgled na München in okolico. Pri tem smo se spoznavali z našimi gostitelji.

Po vrnitvi v dom smo imeli srečanje z münchensko slovensko mladino. Tisti večer je bavarska televizija snemala dokumentarno oddajo o delu in življenju slovenske katoliške misije in so posneli tudi nekaj kadrov z našega srečanja. Zapeli smo nekaj slovenskih narodnih in odgovarjali na vprašanja novinarja. Po večerji smo se zadržali z našimi gostitelji v pogovoru. Bolj podrobno smo se predstavili drug drugemu in sklepali znanstvo in prijateljstvo.

Naslednji dan, v nedeljo, smo šli na izlet južno od bavarske prestolnice. Najprej smo si ogledali prelepo cerkev v vasici Rottenbuch, ki jo krasijo zares bogate mojstrovine v baročnem stilu. Bila nam je všeč. Nadaljevali smo pot do gradu Neuschwanstein. Njegova mogočnost in lepota sta nas navdušili, da smo pozabili celo na naporno pot navzgor. Občudovali smo ga samo od zunaj, ker se nam je mudilo naprej. Dan je bil čudovito sončen in želeli smo doživeti razgled z najvišje nemške gore, Zugspitze (2983 m). Visoki planinski svet, razgled preko Bavarske in Avstrije, so zapustili globok vtis v našem srcu. Dovolj zgodaj smo bili spet v dolini, da smo si privoščili še ogled dvorca Linderhof. Čudovit park je vdelan v naravno okolje, tako da smo zares uživali, čeprav je bila narava še v zimskem mrtvilu. Na žalost smo bili prepozni, da bi videli tudi notranjost gradu, ki je menda izredno lepa. V slovenskem domu smo dan zaključili z mašo. Utrujeni smo kmalu popadali v svoje postelje na blazinah.

V ponedeljek smo s svojimi prijatelji obiskali največji tehnični muzej v Nemčiji in se potem sprehodili po mestu nazaj k slovenskemu misijonu. Tam so nam še enkrat skrbno pripravili dobro kosilo. Izmenjali smo si naslove in odšli na dolgo pot proti severu.

Hvaležno in veselo se spominjamo vseh, ki so bili z nami in skrbeli za naše dobro počutje.

MÜNCHEN

Od srede februarja do srede marca je bilo poleg rednega farnega življenja

Pok. ga. Marija Blaznik

na naši župniji dvoje večjih srečanj: pustovanje in srečanje z mladinci iz severne Nemčije.

● *Pustovali smo* 18. februarja v Hofbräukellerju na Wiener Platzu (v Dvorni pivovski kleti na Dunajskem trgu). Bilo nas je dovolj (300 odraslih in 60 otrok) in na splošno je treba reči, da je bilo zelo lepo.

K lepemu občutju je kajpada največ prispeval kvintet iz Augsburga Slovenski zvoki, ki je imel pripravljen prijeten program slovenskih pesmi z le nekaj nemškimi, in ki ni igral premočno, tako da smo se lahko v dvorani medtem pogovarjali. Pohval kvinteta je bilo slišati še in še.

Srečolov je odnesel prva dobitka — 720 mark vredni videorekorder in 250

Pok. g. Janez Tomšič

mark vredni sesalec za prah — v okolico Ljubljane, na Rakovnik in v Škofljico, tretjega — 120 mark vredno posteljnino — pa v Rogaško Slatino. 3000 srečk je bilo mimogrede razprodanih, 500 dobitkov brž razdeljenih.

Vesele tekme je posrečeno vodil g. Lojze iz Cerkelj ob Krki oziroma iz Grünwalda. Otroci so lovili z usti iz posod z vodo jabolka, žene so tekmovali v petju, moške so pa morali držati vsak po en liter piva v stegnjeni roki. To zadnje tekmovanje je spravilo dvorano v posebno dobro voljo.

Ostali čas je napolnil ples, pogovor in srečanja — za nekaj ur smo pozabili, da smo v tujini.

Majčkeno pelina je kanilo v to dobro voljo, ker ni bila na voljo garderoba (pri novem gospodarju se je treba vsako pot za to prej zmeniti, medtem ko prej to ni bilo potrebno), natakarjev in natakarc je bilo premalo, zlasti pa je motilo to, da je bilo zračenje pokvarjeno in je dvorano napolnjeval zrak, da bi ga lahko rezal. Upajmo, da bo drugič vse troje urejeno.

● *Mladina s severa Nemčije* — 16 mladincev in mladink — se je pripeljala z dvema kombijema in enim osebnim avtom v München, kjer so bili gostje našega župnišča. Kajpada so se morali zadovoljiti s tem, da so dobili za prenočevanje dva večja prostora, kjer so si postlali s spalnimi vrečami, ki so jih prinesli s seboj. Njihov glavni namen je bil obiskati München in južno Bavarsko — posebno so bili navdušeni, ko so se z žičnico peljali na Zugspitze — obenem so se pa hoteli dobiti tudi z našimi mladinci. Naši so jim res delali družbo tako pri obisku Münchna in posebej Tehničnega muzeja kot ob bivanju v našem župnišču in so se zelo lepo ujeli med seboj, tako da je neka naša mladinka rekla, da so se ji vsi „usedli v srce“. Ker so prišli v času njihovega bivanja tukaj tudi od münchenske televizije posnet nekaj prizorov, so mladinci s severa za ta posnetek zapeli nekaj narodnih pesmi. Pogovora z vodjem TV-snemanja so se udeležili naši štirje mladinci, ki so na vprašanje o integraciji oziroma asimilaciji nas tujcev v ZR Nemčiji izredno tehtno odgovarjali. (Oddaja bo po bavarskem TV-programu v četrtek, 19. aprila, ob 20.45; posnetki bodo s sed-

Tretjina lanskih šolarjev — 24 jih je mogoče naštetih — na materinskem dnevu.

Nižja skupina sobotne farne šole v Münchnu predstavlja tretjino letošnjih šolarjev.

mih tujih župnij v Münchnu, med njim tudi z naše.

● Na *pepelnico* se nas pri pepeljenju in maši v naši župnijski kapeli ni ravno trlo, boljše je bilo na marčni prvi petek. Seveda je treba upoštevati oddaljenost naših faranov od župnijskega središča, pa vendar . . .

● 1. februarja je *umrla* 84-letna ga. Marija Blaznik, roj. Brodnak, iz Aschaua pri Waldkraiburgu. Med vojno je bila skupaj z možem preseljena iz Slovenije v Nemčijo, a mož je kmalu umrl. Otrók nista imela. Bila je zelo verna in pobožna, dobra in prijazna. Na pogrebu so se zbrali najbrž vsi Slovenci iz okolice, ki so mogli priti, in mnogo Nemcev — znamenje, kako priljubljena je bila. — Naj ji Bog poplača za zgledno življenje z velikim veseljem v nebesih!

● 7. februarja je *umrl* v eni münchenskih bolnišnic 46-letni g. Janez Tomšič iz Lesec na Gorenjskem. Pokojni je bil po poklicu mizar. Svoj poklic je imel zelo rad, kar se je videlo po tem, kako zares je izvršil naročena dela. Sicer je bila pa njegova velika ljubezen njegova družina. Sam je nekoč rekel, da se najboljše počuti doma, v svoji družini. Skupaj z njo se je našega farnega življenja redno udeleževal: če je bilo le mogoče, je bil vsako nedeljo pri naši slovenski maši, prihajal je na naše družabne prireditve, svoje otroke je vsa leta pošiljal v našo sobotno šolo, sin Robert je že nekaj let ministrant,

hčerka Veronika se udeležuje mladinskih pogovorov. G. Janeza smo vsi radi imeli, posebno še za to, ker je bil nena-rejeno prijazen in je znal vsako stvar obrniti na veselo plat. Zahrbna bolezen ne želodcu se ga je lotila že pred dvema letoma, pa se je zdravje po operaciji uredilo. Pred nekaj meseci se je bolezen ponovno pojavila in — rešitve ni bilo več. Na srečanje z Bogom se je lepo pripravil. G. Bečan ga je pokopal v Zgornjih Bitnjah, kakor je sam želel; tam je pred nekaj leti kupil hišo. — Želimo mu, da bi našel v Bogu popolno srečo, hudo preizkušani družini — posebej še ge. Jožici, ki mu je še posebno v boleznih tako požrtvovalno in zgledno stregla — izrekamo naše globoko sožalje!

nizozemska

Naša velika noč:

Blagoslov jedil na veliko soboto bo v Lindenheuvelu pri g. Stanku Kropivšek ob 17. uri, v župni cerkvi v Heerlerheide pa ob 18. uri.

Velikonočna procesija in maša bo na velikonočno jutro v Heerlerheide ob 7.30. Mogočno bo odmevala naša velikonočna pesem. Pridite!

švedska

MALMÖ

1986 so na vzhodnem področju dotdanje edine katoliške župnije Presve-

tega Odrešenika v Malmöju ustanovili novo faro. Precejšen del naših rojakov tega južnošvedskega mesta živi na področju nove župnije. Lani so z veseljem opazovali, kako je ob zelenem pasu priseljeniške mestne četrti Rosengard začela rasti njihova nova cerkev in župnijski dom. Posvečena je bila letos za tri kralje v čast Materi božji in je po kraju dobila zveneče ime „cerkev Marije z Rosengarda“.

Redna slovenska maša vsako tretjo nedeljo v mesecu bo tudi v bodoče v cerkvi Presvetega Odrešenika. 18. februarja pa smo se izjemoma zbrali v novi cerkvi, da so ponosni slovenski župljani pokazali svoje novo svetišče iz sosednje župnije. Takoj je bilo opaziti, da se nas je zbralo več kot običajno, ker je manjša od cerkve Presvetega Odrešenika. In tudi bolj svetla je. Tako polno je zazvenel v njej glas slovenskih mašnih pesmi. Trud in dobra volja, ki jo možje in žene vlagajo v vaje cerkvenih pesmi, je bil bogato poplačan, ko smo odkrili, koliko prazničnosti je temu srečanju dala lepo zapeta pesem.

Po maši smo si ogledali župnijski dom z učilnicami, sobe za udeležence duhovnih vaj ter prostorno župnijsko dvorano. Naše skrbne gospodinje so nam postregle s kavo, pecivom in krofi. Ker je v novi cerkvi poleg švedske maše vsako nedeljo tudi več maš v jezikih priseljencev, smo mi prišli na vrsto šele ob pol šestih zvečer, kar je malo prepozno za redno slovensko mašo. V poletnih mesecih pa bo zaradi

(nadaljevanje na strani 34)

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

● DOPOLNI POVÉDI S PRAVIMI BESEDAMI!

- Zadnja nedelja pred veliko nočjo se imenuje . . .
- Otroci prinašajo v cerkev k blagoslovu . . . butare, odrasli pa oljke.
- V okolici Ljubljane spletajo butarice za . . . nedeljo.
- V butaro zvežejo snop šibja in zelenja za . . . nedeljo.

● VNESI V POVÉDI ODGOVARJAJOČE BESEDE!

- Za kristjane je največji teden v letu . . . teden.
- Na . . . četrtek se spominjamo Jezusove zadnje večerje.
- Gospod je umrl na . . . petek.

- Na . . . soboto nesejo v cerkev k blagoslovu jedila.
- Na . . . nedeljo ali . . . noč obhajamo praznik Kristusovega vstajenja.

● NAMESTO PIK POSTAVI PRIMERNE BESEDE!

- Tik pred . . . nočjo se začno . . . počitnice.
- Pesem, ki se poje o . . . noči, se imenuje . . .
- Potica, gnjat in pirhi spadajo k . . . žegnu.
- Po nekaterih krajih v Sloveniji zažigajo na . . . soboto . . . ogenj.
- . . . obredi so silno pretresljivi.

Janez Trdina 1830—1905

se je rodil v Mengšu (pod Kamnikom) premožnim kmečkim staršem. Kot profesor zgodovine in zemljepisa je služboval na Hrvaškem, največ na Reki. Po zgodnji upokojitvi iz političnih razlogov si je za bivanje izbral dolensko deželico pod Gorjanci in se kmalu za stalno naselil v Novem mestu.

Trdina je napisal številne Bajke in povesti o Gorjancih, pri katerih se je le delno naslonil na ljudsko izročilo, ostalo je zraslo v njegovi domišljiji. V njih je poudarjena rodoljubna vzgojna misel. Svoja doživetja je obširno popisal v Spominih in Bahovih huzarjih in

Ilirih. Njegov lastni življenjepiš je izšel pod naslovom *Moje življenje*.

● DOPOLNI POVÉDI S PRAVILNIMI BESEDAMI!

- Nedelja pred cvetnim tednom se imenuje . . . nedelja.
- Nedelja pred velikim tednom se imenuje . . . nedelja.
- Dan po veliki noči se imenuje . . . ponedeljek.
- Po veliki noči se začno . . . nedelje.

● VSTAVI PRIMERNE PREDLOGE!

- Peter je . . . vseh učencev . . . razredu najboljši.
- Avto je švignil . . . policije.
- Sestra je vzela . . . shrambe moko . . . kruh.
- Otroci delajo . . . potoku mlinčke . . . lesenih paličic.
- Na izlet bomo šli . . . Jesenice, . . . Bohinj, . . . Bled, . . . Vintgar in . . . Brezje.

● VSTAVI V POVÉDI VEZNIKE!

- Ni te bilo, . . . sem se napolil v gore sam.
- Jabolko dobiš, . . . boš nalogo končal.
- . . . sta se Janko . . . Metka v gozdu izgubila, ju je našla čarovnica.
- V šolo hodimo, . . . se kaj naučimo, ne pa, . . . pasemo lenobo.
- . . . si boš postlal, tako boš ležal.

● TRI PIKE NADOMESTI S PRIMERNIMI VEZNIKI!

- Stopical je . . . se prestopal . . . pokašljeval . . . si na vse načine prizadeval, . . . bi ga opazili.
- Sem . . . tja se le vidimo.
- Odprta noč . . . dan so groba vrata, . . . dneva ne pove nobena pratika.
- . . . hčere . . . sina po meni ne bo.
- Danes . . . jutri si gotovo skočita v lase.

● PREMESTI ČLENEK PRED VSE STAVČNE ČLENE, ČE JE MOGOČE!

- Sosed je **še** pred jutrom zaprl hlev in odšel na njivo.
- Starki je pri prehodu čez cesto pomagal **samo** Jurček.
- V postu gledamo zvečer po televiziji **le** dnevne novice.
- **Celo** Krpan je bil srečanja z mejaši vesel.
- Kurent je **tudi** v žalostnih časih veselo zaigral.

● **POVÉDI DOPOLNI S PRIMERNIMI BESEDAMI!**

- Pobarvano, poslikano jajce, pripravljeno za veliko noč se imenuje . . .
- Mož je rdeč kot . . .

- Za . . . sem dobil v dar lepo knjigo.
- Te pesmi je dala mama sinu za . . .
- Če mečemo v . . . kovance z name-
nom, da se vanje zapičijo, pravimo,
da sekamo pirhe.

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI

● **PRAVILNA DVOJINSKA OBLIKA:** Posekali so obe drevesi. Kmet je kupil dve žrebeti. Pri hiši imajo dve kolesi. Obe dekleti imajo radi. Tako je vlekla na ušesa.

● **DVOJINA IN MNOŽINA:** Drevesi že cvetita, drevesa že cvetijo. Kako lepo se jagnjeti paseta, se jagnjeta pasejo! Ti stoletji bosta šli, ta stoletja bodo šla v zgodovino kot nekaj izjemnega. Rad bi videl morji, morja. Ustji reke sta zelo široki, ustja reke so zelo široka.

● **DVOJINA IN MNOŽINA:** Z vlaka smo videli naselji, naselja. Nadstropji sta lepo pometeni, nadstropja so lepo pometena. V vodi so odkrili majhni, neznatni bitji, majhna, neznatna bitja. Spoznal sem novi pristanišči, nova pristanišča. Danes sta vas preleteli vojaški letali, so vas preletela vojaška letala.

● **KRAJEVNA IMENA:** Na Dunaju, z Dunaja, na Dunaj. V Trstu, iz Trsta, v Trst. Na Jesenicah, z Jesenic, na Jesenice. V Celovcu, iz Celovca, v Celovec. Na Gorenjskem, z Gorenjskega, na Gorenjsko. Na Koroškem, s Koroškega, na Koroško. Na Primorskem, s Primorskega, na Primorsko. Na Štajerskem, s Štajerskega, na Štajersko. Na Dolenjskem, z Dolenjskega, na Dolenjsko. V Švici, iz Švice, v Švico.

● **OKO:** Kako lepe oči! Pred očmi se mi je zameglilo. Na levem očesu imam okvaro. Oslepel je na obe očesi. Kurja očesa so velika nadloga.

● **DRVA:** K drvom so priložili še premog. Z drvimi (drvi) nismo posebno dobro preskrbljeni. Stal je skrit pri drvih (drveh). Nakupiti moramo še nekaj drv. Spravil se je nad drva.

TLA: Z novimi tli (tlemi) pa res nimamo sreče. Brada mu je segala do tal. Sklanjal se je k tlom. Možiček je ostal precej pri tleh. Pobriši tla z mokro kunjot!

● **PLJUČA:** Mojim pljučem nekaj manjka. Zbolel je na pljuči. Z njegovimi pljuči nekaj ni v redu. Pri mesarju kupi pol kile pljuči! Zajel je polna pljuča zraka.

● **PRAVILEN SKLON:** Zaloputnil je z vrati. Teta nam je postregla s praženimi jetrci. Vejice so že nastavile očesa. S polnimi usti boš reveže težko potolažil. Kisla juha s pljučkami je odlična.

● **PRAVILNA OBLIKA:** Poleno je vrgel proti drvom. Kupi mi mast za kurja očesa! Pljučem je treba svežega zraka, ker s pljuči dihamo. Ustavil se je pri drvih (drveh). Ne loputaj z vrati!

● **Z ALI S:** S sadjem smo letos zadovoljni. Tomaž se je prekucnil z lestve. Ne igraj se z ognjem! S šahom ima Marko veliko veselje. Ne piši z nosom!

● **K ALI H:** Pojdi h Kovačevim po kruh! K hiši bomo prizidali še lopo. Tiščala sta glavo h glavi. Zvečer gremo k Hostnikovim. Zelje se h kranjski klobasi prav prileže.

● **USTREZNI PREDLOG:** Skodelica je padla z mize. Z gore smo imeli lep razgled. Vzel sem mu gorjačo iz rok. Prejmite lepe pozdrave z morja! Pozdravljamo vas z Brezij!

● **USTREZNI PREDLOG:** Ali je že prišel s seje? Z dela se je vrnil zelo zdelan. S podstrešja smo spravili vso navlako. Z drevja je padlo že vse listje. Padel je s kostanja.

● **USTREZNI SESTAVLJENI PREDLOG:** Krpan je posekal lipi iznad kamnite mize. Potok priteče izpod skale. Izza grmovja se je prikazala lisica. Avto je odpeljal izpred hiše. Sonce je pukalo izza oblakov.

MLADIČI: Piščanec, tele, žrebe, kozica, kozliček, prašiček, zajček, jelenček, srnjaček, srnica, ovčka, račka, raček, vrabček, medvedek.

ORODJE: Z izvijačem odvijamo ali privijamo vijake. Z grebljico razgrebamo žerjavico ali pepel. Z obličem gladimo, obdelujemo les. S svedrom delamo vrtine, luknje. S pilo obdelujemo kovinske predmete. Z dletom dolbemo.

volitve

Občinske, skupščinske, ožje, ponovne volitve. — Neposredne (direktne) volitve so, ko volijo volilci kandidate brez posrednikov (elektorjev). — Posredne volitve so, ko volijo volilci elektorje, ti pa kandidate; ali pa, ko skupščina predstavnikov, ki so neposredno izvoljeni, voli kandidate za skupščino širše ozemelske enote (to je delegatski sistem v klasičnem pomenu). — Tajne volitve se vršijo z zakritimi volilnimi listki. — Javne volitve se vršijo z glasovanjem. — Na volitvah zmagati. — Na volitvah izgubiti.

Volilna pravica je lahko aktivna (voliti predstavnike) ali pasivna (biti voljen). — Načela o volilni pravici in volitvah vsebujejo ustave, nadrobno urejajo volilni zakoni. Splošna volilna pravica pripada vsem polnoletnim državljanom. — Omejena volilna pravica je tedaj, če je ta pravica omejena z različnimi pogoji (premoženjem, izobrazbo, dolgotrajnejšim bivanjem). — Enaka volilna pravica je takrat, ko ima vsak oddani glas enako vrednost. — Neenaka volilna pravica pa, ko so volilci razdeljeni v več volilnih razredov po družbenih slojih, tako da dobijo višje stoječi več predstavnikov kot nižje stoječi.

Doslednji volilni sistem v Jugoslaviji je bil le pesek v oči volilcev, saj so ostali na sitih evidentirani le tisti kandidati, ki jim je dala svoj žegen partija. — Petinštirideset let partija našim ljudem ni priznala demokratske volilne pravice.

slovinci ob meji

KOROŠKA

Na Svečnico so v Modestovem domu obhajali god sv. Janeza Boska. Prijatelj Mohorjevih domov, dijaki, profesorji in starši študentov so se zbrali tam k maši, ki jo je imel šentjakovski provizor Jurij Buch. Po maši je bila agapa. Nato so igralci iz Dobrle vasi

(nadaljevanje z 31. strani)

dolgih skandinavskih dni ta ura kar ugodna, zato se bomo še večkrat zbrali v tej lepi Marijini cerkvi.

KÖPING

Köping pa sploh še nima katoliške cerkve, do farne cerkve v Västerasu pa je 40 km, zato naši rojaki iz Köpinga še lažje razumejo, da so cerkev pravzaprav oni sami. V to resnico so se poglabljali v dnevih duhovne obnove v petek zvečer in ves sobotni dan 2. in 3. marca. Vodil jo je delegat za Švedsko dr. Janez Zdešar iz Münchna, eden od duhovnikov, ki dobro pozna veselje in skrb slovenskega izseljenca. Nekateri bi na vsak način radi zvedeli od njega, ali ni morda v Nemčiji med slovenskimi verniki več poleta in se zbirajo v večjih skupinah kot tule na Švedskem. Modro je odgovoril: „Ne vem, če sem že kdaj doživel, da bi se z nekega področja skoraj stoodstotno rojaki udeležili takega verskega srečanja.“ Lepo je bilo to slišati in daje nam korajžo.

švica

Pustni večer — Lani smo sprožili vprašanje pustovanja in ga v splošno zadovoljstvo udeležencev izpeljali v Baslu, kjer sicer ni kakih rednih prireditev. Letos smo pustovanje imeli na samo pustno soboto, 24. febr., in sicer v Luzernu, da bi tudi tam bilo posejanega nekaj domačega razvedrila. Za tamkajšnje okoliščine in možnosti (z

zaigrali Goldonijevega Lažniva. — V bolnici pri elizabetinkah v Celovcu je 13. februarja umrl v 80. letu starosti prelat dr. Janko Hornböck, dolgoletni dekan rožeške dekanije, župnik v Podgorjah in ravnatelj Mohorjeve družbe. Čeprav tega ni kazal, je bil pokojni prelat največja koroška slovenska osebnost po zadnji vojni. Kdor pozna to, kar je pokojni prelat vse ustvaril, ga mora samo občudovati, občudovati njegov pogum, njegovo delavnost. Pogrebne obrede je vodil škof Kapellari. Z njim je somaševalo najmanj 80 duhovnikov. Za slovenstvo na Koroškem je to težka izguba. Po rodu je bil iz Št. Janža v

ozirom na slovensko prebivalstvo) se je iz različnih krajev zbralo srednje število ljudi. V primerjavi z obveščenostjo bi jih gotovo vsaj iz bližnje okolice lahko prišlo nekaj več. Je pač tako, da je na sadove treba ponavadi počakati kakšno leto.

Kakorkoli že, tisti, ki smo bili tam, smo imeli prijeten večer. Ob 17. uri je bila najprej maša v cerkveni dvorani glavne mestne župnijske cerkve, ki jo je rezervirala skrbna Marija in jo z drugimi sodelavci primerno okrasila. Po maši sta skupaj z možem Klausom poskrbela za večerjo in nam postregla z okusno meksikansko juho. Kaj hitro se je oglasila Jakova harmonika, ki je navzoče brž zvalila k petju ali plesu. Vmes smo še nazdravili Minki za njen zlati življenjski jubilej, ki ga je obhajala par dni poprej. V kmečko gospodinjstvo preoblečena Marija jo je obdarovala z domačo torto in z lastnoročno izdelano leseno (zlata bi bila prezahtevna) jubilejno medaljo. Obenem je tudi godcu podarila lep gorenjski spominček, zraven pa še nekemu nekaj dobrega.

Pustovanja si seveda ne moremo predstavljati brez mask. Tudi nam so dodobra popestrile pustno zabavo. Štefka in Zvonko pa sta se znašla po svoje. Zamenjala sta si oblačila in se zavrtela po plesišču. Sproščen smeh je izražal simbolične nagrade za tri najboljše plesne pare.

Prehitro je začela ura opozarjati, da se bo treba posloviti. Hvaležni prirediteljem za lep večer smo med pozdravljanjem izročili drug drugemu upanje, da se zopet vidimo na proslavi matere dneve v Oltnu.

Rožu, v duhovnika posvečen 3. aprila 1938 v Innsbrucku, s 1. jan. 1939 je postal župni upravitelj v Podgorjah, kjer je ostal do smrti. V času nacizma je bil pregnan v Wolfsberg, odkoder se je leta 1945 vrnil v Podgorje, kjer sedaj čaka na vstajenje. Imel je tudi široko srce za begunce in izseljence. — V provincialni hiši šolskih sester v Celovcu so imeli 11. februarja lep praznik. Večne zaobljube sta izrekli sr. Petra Korenjak, doma iz Zgornje Ločnice pri Slov. Bistrici (mariborska škofija) in sr. Terezija Logar iz Prible vasi v Podjuni. Bogoslužje je vodil provincial p. Miha Vovk. — Mohorjeva založba v Celovcu je v 138. letu delovanja leta 1989 izdala 35 publikacij. Zraven še mesečnik Družina in dom ter kulturno revijo Celovski zvon. — Tinjski dom Sodalitete je v času, ko se gradi združena Evropa, imel na programu vrsto predavanj, ki zadevajo avstrijsko manjšinsko politiko. Na prvem večeru sta predavala dr. Kurt Egger in dr. Josef Innerhofer o položaju na Južnem Tirolskem. Na večeru 21. februarja pa sta predavala minister dr. Erhard Busek in slov. metropolit dr. Alojzij Šuštar. To pot je bila tinjski dvorana premajhna. — Kotmirški župnik Maks Mihor, po rodu iz šmarješke župnije, je 4. februarja obhajal 60-letnico življenja. Letos bo minilo tudi 25 let, kar vodi župnijo Kotmara vas. — Na Koroškem je vzbudilo veliko nevolje, ko je vojska začela postavljati protitankovske zapreke. Drugod je padel zid in podrl so elektrificirane žične ograje. Na Koroškem pa izjavljajo nekateri „demokrati“, da je meja na jugu ogrožena. Le kje je pamet? — Po odstopu župana Ogrisa so v Bilčovsu 21. februarja izvolili novega župana. Izvoljena je bila Štefi Quantschnig (Kvančnik), absolventka Slovenske gimnazije v Celovcu in sicer kot kandidatka socialistične stranke.

GORIŠKA

V Gorici so 2. februarja spet odprli Katoliško knjigarno, ki ima novo vodstvo. — V Gorici je 19. febr. obhajala 80-letnico življenja ga. Ljubka Šorli-Bratuž. Rojena je bila v Tolminu. Leta 1933 se je poročila z Lojzatom Bratužem, ki je že 4 leta kasneje umrl kot žrtev fašističnega nasilja. 1. aprila 1943 so zaprli tudi go. Ljubko in jo odpeljali v Trst. Po posredovanju

nadžškofa Margottija je bila 30. aprila izpuščena in odpeljana v taborišče v Zdravščini, tam je ostala do razpada Italije. Po 8. septembru se je vrnila v Tolmin in tam začela z učiteljsko službo. V letu 1945 se je vrnila v Gorico in tam bila učiteljica vse do upokojitve leta 1976. Ga. Ljubka Šorli je Slovencem poznana po svojih pesmih, ki jih je objavljala v kat. listih. Sourejala je dolga leta mesečnik Pastirček. V Gorici so jo posebej počastili s proslavo v Kat. domu, kjer so se ji Goričani zahvalili za njeno delo, med njimi tudi goriški župan Scarano. — Zaradi odstopa (pokrajinskega) predsednika Slovenske skupnosti so v sredo, 7. febr., izvolili v mali dvorani Kat. doma v Gorici za novega predsednika Marjana Breščaka iz Štandreža. — Slov. župnija pri sv. Ivanu v Gorici pripravlja romanje v Lurd v času od 16. do 21. junija; bo skupaj s škofijskim romanjem. — V marcu je štandreška dekanija priredila teološki tečaj v mali dvorani Kat. doma v Gorici. Prvo predavanje je imel dr. Jurij Bizjak o pojmu pravičnosti v Jobovi knjigi v četrtek, 8. marca. Udeležba je bila dobra. — Na tretjo februarso nedeljo so goriški skavti obiskali milanske Slovence. Povabil jih je duhovni vodja in škofijski kancler msgr. dr. Oskar Simčič, ki že več let hodi enkrat mesečno tja maševat. Po ogledu mesta so šli v cerkev k slov. maši in jo tudi oblikovali. Po maši so razveselili rojake s programom, predvsem s petjem, rojaki so jih pa pogostili. Zadovoljnost je bila obojestranska. — Goriški nadškof je v februarju imenoval dekane za nadškofijo. Med njimi je tudi števerjanski župnik Anton Lazar za dekanijo Štandrež.

TRŽAŠKA

Slov. prosveta Trst, Zveza slov. kat. prosvete v Gorici, Zveza slov. kulturnih društev Trst-Gorica-Čedad so skupaj pripravili Dan slov. kulture 1990 pod geslom „Da bi zedinil rod slovenske cele“. V Trstu je bila prireditve v Kulturnem domu, v Gorici pa v deželnem Avditoriju. — Glasbena skupina TAIMS je 4. februarja obhajala 20-letnico delovanja. Skupina goji narodno zabavno glasbo. Njen ustanovitelj je bil openski kaplan Franc Pohajač SDB. Sedež ansambla je v Finžgarjevem domu. Jubilejni koncert se je vršil v Zgoniku v te-

lovadnici. — Pred nedavnim je bil v Trstu občni zbor Slov. prosvete v Trstu. V njenem okviru delujejo: Društvo slov. izobražencev, ki imajo tedenske sestanke in organizirajo vsako leto srečanje v Dragi, dalje Zveza cerkvenih pevskih zborov; Slov. prosveta izdaja tudi mesečnik Mladika. Občni zbor je potrdil stari odbor, ki mu načeljuje Marij Maver. — V nedeljo, 7. marca 1965, je tržaška radijska postaja prvič prenašala slovensko mašo iz cerkve v Rojanu. Jubilejno srebrno mašo je daroval v nedeljo, 11. marca letos, tržaški škof Bellomi.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

V Kewu (Melbourne) so že pred leti napravili načrt, da bodo poleg cerkve sv. Cirila in Metoda zgradili Dom m. Romane za ostarele. Sosedje in občinski možje so se proti gradnji pritožili pri sodišču. Po dolgem času je sodišče lani v decembru razsodilo, da so ugovori neutemeljeni. Zdaj mora dati privoljenje še državni oddelek, ki je pristojen za domove ostarelih. Seveda se je v času zastoja zidanje podražilo. Pater Bazilij upa, da bodo kljub težavam mogli začeti z gradnjo že v letošnjem letu. — Slovenski verniki pri sv. Cirilu in Metodu so za božič darovali v 478 kuverticah 9.622 dolarjev za vzdrževanje župnije. — Počitniška kolonija na Mt. Elizi je lepo potekla. V družinskem tednu je bilo na koloniji 58 oseb, od teh je bilo 21 mladih in 6 otročičev; na dekliškem tednu je bilo 23 deklet in na fantovski (tretji teden) 27 fantov. — Na slov. kat. Misiji v Kewu so imeli v letu 1989 15 porok, 23 krstov in 26 pogrebov. — Na prvo februarso nedeljo je bilo vpisovanje v slovensko šolo. Vpisalo se je le 12 otrok. Včasih jih je bilo do 100. — V Avstralijo je prišel iz Slovenije p. Niko Žvokelj. Zaenkrat se je ustavljal v Sydneyu, ker mora p. Valerijan iti na operacijo oči. Po veliki noči bo pa prišel v Melbourne. Do tega časa bo p. Bazi-

liju pomagal p. Ciril, ki nadaljuje študije v Box Hillu. — Po počitnicah so pričeli z vajami Glasniki in folklorna skupina Rožmarin. — Pri sv. Rafaelu v Merrylandsu (Sydney) so bile božične maše bolje obiskane kot prejšnja leta. Za praznike je tam pomagal tudi p. Ciril Božič, ki je imel bogoslužje v raznih krajih, kjer je kaka večja slovenska skupina. — Pri slov. kat. Misiji v Adelaidi so lepo praznovali praznik sv. Družine, saj nosi njeno ime. Praznovali so na prvo januarsko nedeljo. Glavno mašo je imel adelaidski nadškof, ki se je med Slovenci zadržal do srede popoldneva in obljubil, da bo naslednje leto spet prišel na proščenje.

ZDA

Pri sv. Vidu v Clevelandu so 19. nov. ob dveh popoldne imeli komemoracijo za pok. škofom dr. Rožmanom. Somaševanje je vodil župnik Božnar, somaševala sta pa dr. Pavel Krajnik in p. Fortunat Zorman iz Lemonta. Sodelovali so pevski zbor Korotan, Fantje na vasi, Kres, Lilija in slov. šoli pri sv. Vidu ter Mariji Vnebovzeti. Prostorna cerkev sv. Vida je bila skoraj do kraja zasedena. — Ob 15-letnici ustanovitve Slovensko-ameriškega kulturnega sveta je bil spominski večer v clevelandskem semenišču Boromeum. Mašo je daroval rojak škof dr. Pevec. Pred mašo je bil kratek koncert, po maši pa agape. Večera se je udeležil tudi dr. Dimitrij Rupel iz Slovenije.

oglasi

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EV-ROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevo-rudu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). —

Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● RAČUNALNIKI: Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● Blizu Rogaške Slatine PRODAM gostinsko turistični objekt. 13 ležišč, vse sobe z WC in prho. — Informacije: Maček, YU 63000 Celje, Greuenbreuhova 2, tel. 063 / 33 1 82.

● 3 km od Ptuja v smeri Ormož PRODAM hišo z gospodarskim poslopjem (vrt, njiva, sadovnjak) in z vso dokumentacijo za nadomestno gradnjo, primerno za obrt, ter gradbeni material. — Naslov: Marija Bezjak, Spuhla 87, YU 62250 Ptuj.

Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

DARUJTE ZA TISKOVI SKLAD SLOVENSKE KRŠČANSKE DEMOKRACIJE
na konto štev. 33654 pri Zvezi Bank v Celovcu.

V svoji knjižnici morate imeti:

STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSLEM 1941—1945 (Stane Kos)

To je doslej najbolj uspeli poskus nepristranskega prikaza dogajanja v Sloveniji v prvem delu vojne. Prvi dve poglavji prikazujeta predvno politično dogajanje v Jugoslaviji oziroma idejno dogajanje v Sloveniji, kar oboje je treba poznati za razumevanje medvojnih dogodkov.

Naročite na naslov: MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec.

preberite!

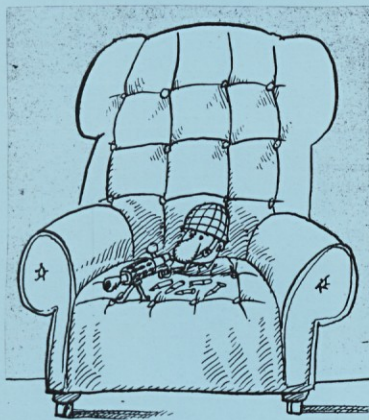
PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi klice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šillingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

**pošten
smeh
je več
vreden
kot
dva joka**

Na položaju

DEŽ PADA ZATO, KER JE ZA RAZLIKO OD NEKATERIH POLITIKOV UVIDEL, DA SE NE DA ŽIVETI V OBLAKIH.

Socialistično gibanje je zraslo na revnih množicah in si ves čas prizadeva, da mu ne zmanjka temeljev.

NAJBOLJ TRDOVRATNI ZRUŠIJO LASTNE SPOMENIKE IN JIH UPORABIJO ZA BARIKADE.

Po spremembi ustave bo en zvezni policaj veljal šest republiških.

ŽE PETINŠTIRIDESET LET JE NA OBLASTI, PA KLJUB TEMU TRDI, DA NE VERJAME V ČUDEŽE.

„Gospod doktor, pomagajte mi! Z mojimi očmi je nekaj narobe. Odkar sem oženjen, denarja sploh več ne vidim.“

o

Bolniku s hudo drisko predpiše zdravnik po pomoti zdravila proti živčnosti.

Ko pride pacient čez dva dni spet k zdravniku, ga ta vpraša: „Ali imate še drisko?“

„Še, a sedaj mi ne gre to več na živce.“

o

Žena možu, ki je strastno prebiral knjige: „Rada bi bila knjiga, da bi se vsaj malo zanimal zame.“

„Tudi kot koledar bi mi bil prav všeč.“

„Zakaj pa?“

„Ker je vsako leto nov.“

o

Mož je s svojimi uslužbenci ravnal zelo vljudno. Nekoč je rekel kuharici: „Polona, če boste slučajno pogrešili enega svojih las, ne bodite preveč žalostni: našel sem ga v juhi!“

o

V šoli.

Učiteljica: „Kaj je to — hrbtenica?“

Malka: „To je dolga vijugasta kost, na kateri sedi zgoraj glava, spodaj pa jaz.“

o

Smejati se je najbolj eleganten način, kako kažemo nasprotniku zobe.

o

Slepec in njegov prijatelj gresta mimo mlekarne.

Prijatelj vpraša slepca: „Ali bi pil kokosovo mleko?“

„Vem, kaj pomeni piti, ne vem pa, kaj je kokosovo mleko.“

„Kokosovo mleko je bela tekočina.“

„Vem, kaj je tekočina, ne vem pa, kaj je bela.“

„Bela je barva labodovega perja.“

„Vem, kaj je perje, ne vem pa, kaj je labod.“

„Labod je ptič z dolgim, zvitim vratom.“

„Vem, kaj je vrat, ne vem pa, kaj je to zvit.“

Prijatelju poide potrpljenje. Zgrabi slepčev roko in pravi: „Zdaj je tvoja roka ravna.“ Potem mu jo zvije: „Zdaj je pa zvita.“

„No, sedaj pa vem, kaj je kokosovo mleko.“

o

„Taksi! Prosim, brž na letališče! Letalo odleti čez deset minut!“

„Tako hitro pa ne bova tam! Bo pač odletelo brez vas.“

„Teško. Sem pilot.“

o

Razočarana žena: „Najrajši bi bila mrtva!“

Mož: „Jaz tudi.“

Žena: „No, potem pa jaz ne.“

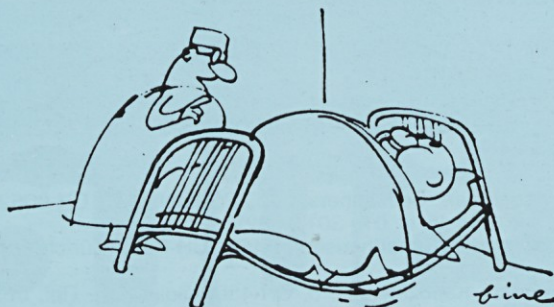
o

„Spet si prišel natreskan domov! Le kakšen izgovor imaš danes, da si prišel tako pozno?“

„Nobenega.“

„In misliš, da ti bom verjela?“

„Vi ste pa zelo težak primer!“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

P. mag. Janez Znidar, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9-11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9-11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, 10, rue de la Révolution, Châtelineau, 6070 Châtelet (Belgique).

(Tel. 071 - 39 73 11).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, stanovanje in prostori Slovenske misije, 1000 Berlin 62,
Kolonnenstraße 38. (Tel. 030 - 784 50 66).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čepelak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 -
64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jerab, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Župnijska pisarna Slov. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.
(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhausérstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).

1000 Berlin 62,
Kolonnenstraße 38
tel. 030/788 18 24. Slovenska katoliška misija, Kolonnenstraße
1000 Berlin 62, tel. 030/784 50 66.

Martin Horvat,
tel. 030/788 18 24.
1000 Berlin 62, tel. 030/784 50 66.